BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

MĨ THUẬT 8

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

ĐINH GIA LÊ (Tổng Chủ biên)
ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG (Chủ biên)
PHẠM DUY ANH – TRƯƠNG TRIỀU DƯƠNG

MĨ THUẬT 8

(Tái bản lần thứ ba)

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Mỗi bài học trong sách giáo khoa *Mĩ thuật 8* được tổ chức thành bốn hoạt động cụ thể như sau:

QUAN SÁT: Học sinh huy động kiến thức, kinh nghiệm cá nhân để tham gia hoạt động, tạo sự hứng thú và có nhận thức ban đầu về bài học mới.

THỂ HIỆN: Học sinh tìm hiểu thông tin nhằm phát hiện và lĩnh hội những kiến thức, kĩ năng mới của bài học.

THẢO LUẬN: Học sinh sử dụng kiến thức, kĩ năng được trang bị để giải quyết các vấn đề, tình huống,... nhằm khắc sâu kiến thức cũng như các yêu cầu của bài học một cách chắc chắn.

VẬN DỤNG: Học sinh giải quyết các vấn đề của thực tế hoặc vấn đề có liên quan đến nội dung của bài học, từ đó phát huy khả năng sáng tạo, sự linh hoạt của tư duy vào cuộc sống.

Những hướng dẫn kĩ thuật, cách làm sản phẩm mĩ thuật trong sách có tính gợi ý, nhằm giúp các em thuận tiện hơn trong việc thực hành.

Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau!

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Sách giáo khoa *Mĩ thuật 8* – bộ sách *Kết nối tri thức với cuộc sống* được biên soạn theo nội dung Chương trình giáo dục phổ thông 2018 môn Mĩ thuật lớp 8 và định hướng phát triển phẩm chất, năng lực của người học; trên cơ sở chú trọng tạo cơ hội để học sinh được kết nối, vận dụng kiến thức đã học vào cuộc sống.

Nội dung sách gồm 8 chủ đề (16 bài học) bám sát các mạch kiến thức: văn hoá, xã hội, nghệ thuật hiện đại Việt Nam và thế giới. Trong đó, học sinh được nâng cao khả năng khai thác hình tượng con người, vẻ đẹp của hoa văn trang trí, chất liệu từ cuộc sống trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật. Ngoài ra, những giá trị thẩm mĩ của nghệ thuật thời kì hiện đại cũng được học sinh tìm hiểu, cảm nhận thông qua tìm hiểu tác giả, tác phẩm ở giai đoạn này. Trong sách giáo khoa *Mĩ thuật 8*, chủ đề *Ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình* được biên soạn theo mạch hướng nghiệp. Những nội dung trong sách giúp các em biết, hiểu, vận dụng kiến thức, kĩ năng trong môn Mĩ thuật gắn kết với thực tiễn một cách tự nhiên, nhẹ nhàng, tạo nên sự hứng thú đối với môn học.

Chúc các em có những ý tưởng sáng tạo và sản phẩm mĩ thuật hấp dẫn, lí thú!

CÁC TÁC GIẢ

MỤC LỤC

Chủ đề	NỘI DUNG	Trang
1	**Hình tượng con người trong mĩ thuật**	5
	Bài 1: Hình tượng con người trong sáng tạo mĩ thuật	5
	Bài 2: Một số dạng bố cục trong tranh sinh hoạt	9
2	**Vẻ đẹp trong nghệ thuật truyền thống**	13
	Bài 3: Nghệ thuật truyền thống	13
	Bài 4: Thiết kế trang phục với hoa văn dân tộc thiểu số	17
3	**Niềm vui, hạnh phúc**	21
	Bài 5: Tác phẩm hội hoạ chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc*	21
	Bài 6: Thiết kế quà sinh nhật từ vật liệu sẵn có	25
4	**Mĩ thuật thế giới thời kì hiện đại**	29
	Bài 7: Một số trường phái mĩ thuật phương Tây thời kì hiện đại	29
	Bài 8: Nghệ thuật trang trí đồ gia dụng	33
	Kiểm tra, trưng bày sản phẩm cuối học kì I	37
5	**Vẻ đẹp trong lao động**	38
	Bài 9: Vẻ đẹp của người lao động trong sáng tạo mĩ thuật	38
	Bài 10: Nghệ thuật trổ giấy trong trang trí	42
6	**Giao thông công cộng trong sáng tạo mĩ thuật**	46
	Bài 11: Phương tiện giao thông công cộng trong sáng tạo mĩ thuật	46
	Bài 12: Thiết kế, trang trí áo phông	50
7	**Mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại**	54
	Bài 13: Một số tác giả, tác phẩm mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại	54
	Bài 14: Nghệ thuật thiết kế Việt Nam thời kì hiện đại	58
8	**Hướng nghiệp**	62
	Bài 15: Ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình	62
	Bài 16: Đặc trưng của ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình	66
	Kiểm tra, trưng bày sản phẩm cuối năm	70
	Một số thuật ngữ dùng trong sách	71
	Bảng phiên âm tên riêng nước ngoài	71

Chủ đề 1

HÌNH TƯỢNG CON NGƯỜI TRONG MĨ THUẬT

Bài 1: Hình tượng con người trong sáng tạo mĩ thuật

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu về cách thức tạo hình con người trong sáng tạo mĩ thuật.
- Thể hiện được tạo hình con người theo nhiều hình thức khác nhau, phù hợp với tương quan tỉ lệ cơ thể người.
- Có khả năng ghi chép dáng người trạng thái tĩnh – động ở mức độ đơn giản.
- Cảm nhận được vẻ đẹp và biết chia sẻ cách khai thác hình tượng con người trong sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu hình tượng con người trong tác phẩm hội hoạ

- Tạo hình con người trong các tác phẩm mĩ thuật dưới đây có những đặc điểm gì?
- Em thích cách thể hiện hình tượng con người trong tác phẩm mĩ thuật nào dưới đây? Vì sao?

1. Nguyễn Khang, *Hoà bình và hữu nghị*, 1958, tranh sơn mài[1]

2. Vin-xen van Gốc (Vincent van Gogh), *Chân dung tự hoạ* (Self-portrait), 1889, tranh sơn dầu[2]

Con người là đối tượng chính được thể hiện trong tranh chân dung và tranh sinh hoạt.

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

(2) Nguồn: Phòng trưng bày nghệ thuật quốc gia, Washington, Hoa Kỳ

Tìm hiểu hình tượng con người trong tác phẩm điêu khắc

- Tạo hình con người trong tác phẩm điêu khắc có những đặc điểm gì?
- Em thích cách thể hiện hình tượng nào trong các tác phẩm điêu khắc đã biết? Vì sao?

1. Phan Gia Hương, *Trăn trở*, 1951, phù điêu đồng[1]

2. Con-xtăng-tin Brên-cu-xi (Constantin Brâncuși), *Nụ hôn* (The kiss), 1907 – 1908, tượng đá[2]

Trong nghệ thuật điêu khắc, hình tượng con người có nhiều cách thể hiện với phong cách khác nhau và chất liệu đa dạng.

THỂ HIỆN

Để thể hiện được dáng người, cần nắm bắt sự thay đổi hình dáng của cơ thể ở các động tác khác nhau, phù hợp với hoạt động của cơ thể.

Gợi ý một số cách thể hiện dáng người

– Kí hoạ dáng người bằng chất liệu chì

3. Giô-sép In-gum-bơ-ti (Joseph Inguimberty), *Kí hoạ*[3]

4. Huy Oánh, *Kí hoạ*[4]

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam
(2) Nguồn: artschaft.com
(3) Nguồn: mutualart.com
(4) Nguồn: Tác giả

– Kí hoạ dáng người bằng chất liệu màu nước

1. Trần Văn Cẩn, *Tát nước làm ải*, 1957, kí hoạ màu nước(1)

Gợi ý các bước kí hoạ dáng người

Bước 1. Phác các nét chính của mẫu vẽ

Bước 2. Dùng nét thể hiện hình dáng của mẫu vẽ

Bước 3. Thể hiện đặc điểm của mẫu vẽ

Bước 4. Hoàn thiện bản kí hoạ

Vẽ một số dáng người của các bạn quanh em

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Em có biết:

Trong mĩ thuật, hình tượng con người được tái hiện qua sáng tạo ở các tác phẩm, với lối tạo hình riêng của mỗi nghệ sĩ. Bằng các chất liệu và phong cách tạo hình khác nhau, mỗi tác giả có thể tạo ra những cảm xúc thẩm mĩ khác biệt ở từng tác phẩm.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Trao đổi với bạn cách ghi chép dáng người trong bài vẽ của mình (Gợi ý: về tỉ lệ, dáng chung, chi tiết,...).
- Dáng người trong bài vẽ có thể hiện được đặc điểm của nhân vật không? Vì sao?
- Em sẽ sử dụng ghi chép dáng người để sáng tạo sản phẩm mĩ thuật như thế nào?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Nguyễn Công Khanh, *Kí hoạ*, chất liệu chì

2. Lê Minh Trí, *Kí hoạ*, chất liệu chì

VẬN DỤNG

Sử dụng ghi chép dáng người để vẽ một bức tranh bằng chất liệu sẵn có.

Bài 2: Một số dạng bố cục trong tranh sinh hoạt

Yêu cầu cần đạt:

- Biết cách khai thác đề tài và xây dựng bố cục tranh có nhân vật làm trọng tâm.
- Thể hiện được hình tượng con người trong tranh sinh hoạt có mảng chính, mảng phụ.
- Vẽ được tranh sinh hoạt theo một số dạng bố cục thường gặp.
- Cảm nhận được vẻ đẹp của hình tượng con người trong tác phẩm mĩ thuật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu hình tượng con người trong tranh sinh hoạt

- Hình tượng con người trong các tranh dưới đây được thể hiện như thế nào?
- Mô tả đặc điểm dáng người trong mỗi tranh phía dưới.
- Em sẽ khai thác hình tượng con người để vẽ tranh sinh hoạt bằng hình thức nào? (Ghi chép dáng, sưu tầm từ ảnh chụp, vẽ qua ghi nhớ, liên tưởng,...)

1. Nguyễn Tiến Chung, *Đi chợ tết*, 1940, tranh lụa[1]

2. Nam Sơn, *Thôn nữ Bắc Kỳ*, khoảng năm 1935, tranh lụa[2]

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam
(2) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân

THỂ HIỆN

Gợi ý một số dạng bố cục trong tranh sinh hoạt

- Trong những cách tạo hình con người ở tranh sinh hoạt, em thích các dạng bố cục nào? Vì sao?
- Em sẽ sử dụng dạng bố cục nào trong thực hành, sáng tạo về tranh sinh hoạt của mình?

– Bố cục theo nguyên lí cân bằng

1. Tô Ngọc Vân, *Nghỉ chân bên đồi*, 1953, tranh sơn mài[1].
Bố cục theo nguyên lí cân bằng được thể hiện qua màu sắc, đậm nhạt, đường nét mang lại sự hợp lí và hài hoà.

– Bố cục theo nguyên lí tạo hình nhịp điệu

2. Kim Đồng, *Lò nồi thủ công*, 1958, tranh sơn mài[2].
Bố cục theo nguyên lí nhịp điệu giúp các hình thể trong tranh được gắn kết, chặt chẽ và hài hoà thông qua các yếu tố như đường nằm ngang, đường cong, vị trí nhân vật, độ sáng tối,...

– Bố cục theo một số dạng hình học như: hình tròn, tam giác, chữ nhật, ê-líp,...

3. Chu Thị Thánh, *Hội mùa xuân*, 1979, tranh lụa[3].
Bố cục dạng hình học (ê-líp, tam giác, chữ nhật,...) được xây dựng theo ý đồ của hoạ sĩ với sự sắp xếp vị trí và các mối tương quan giữa nhân vật và bối cảnh,...

(1), (2), (3) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

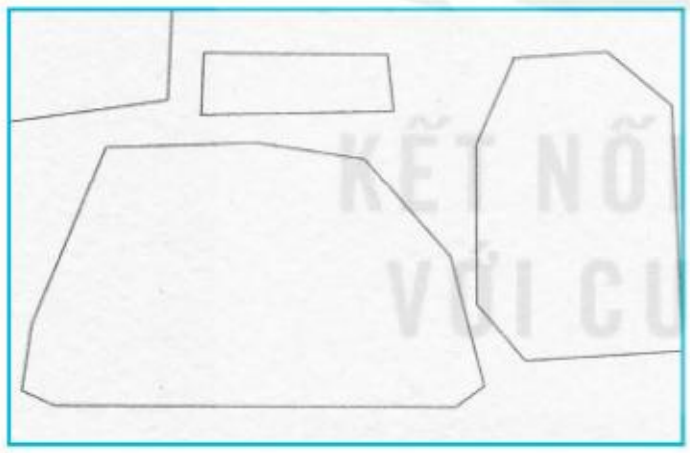
1. Pôn Gô-ganh (Paul Gauguin), *Khi nào em sẽ kết hôn* (Nafea Faa ipoipo), 1892, tranh sơn dầu, 77 x 101 cm(1). Bố cục dạng hình tam giác.

2. Páp-lô Pi-cát-xô (Pablo Picasso), *Ba nhạc công* (Three musicians), 1921, tranh sơn dầu(2). Bố cục dạng hình chữ nhật.

Gợi ý các bước thể hiện một sản phẩm mĩ thuật từ màu bột về thể loại tranh sinh hoạt

- Theo em, trong các bước vẽ tranh sinh hoạt, bước nào quan trọng nhất? Vì sao?
- Tạo hình nhân vật đóng vai trò như thế nào trong tranh sinh hoạt?

Bước 1. Xây dựng bố cục khái quát

Bước 2. Vẽ nét thể hiện nhân vật

Bước 3. Vẽ màu thể hiện nhân vật

Bước 4. Vẽ chi tiết và hoàn thiện bức tranh

(1) Nguồn: commons.wikimedia.org
(2) Nguồn: pablopicasso.org

Em có biết:

Hình tượng con người trong tranh sinh hoạt có những đặc điểm thường gặp như sau:

- Giữ vị trí trung tâm của tranh;
- Được sắp xếp theo mảng, nhóm chính và bối cảnh xung quanh là phụ giúp làm nổi bật, thể hiện rõ ý tưởng sáng tạo;
- Thể hiện những hoạt động trong cuộc sống hằng ngày.

Xây dựng hình tượng con người trong tranh sinh hoạt và sắp xếp theo một dạng bố cục em yêu thích

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Hình tượng con người trong tranh của bạn được xây dựng có những đặc điểm gì?
- Các hoạt động của nhân vật có phù hợp với bối cảnh trong tranh không? Vì sao?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Phan Hải Ngân, *Cung thiếu nhi Hà Nội*, sản phẩm mĩ thuật từ màu bột

2. Nguyễn Thị Trâm Anh, *Ngày hè*, sản phẩm mĩ thuật từ màu nước

VẬN DỤNG

Hãy sưu tầm tư liệu về thể loại tranh sinh hoạt, lựa chọn một tác phẩm mình yêu thích và viết một đoạn văn giới thiệu về vẻ đẹp của tác phẩm đó.

Chủ đề 2

VẺ ĐẸP TRONG NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG

Bài 3: Nghệ thuật truyền thống

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu được vẻ đẹp của nghệ thuật truyền thống.
- Có kĩ năng khai thác tài liệu nghệ thuật truyền thống để thực hành sáng tạo bài tập theo yêu cầu.
- Vận dụng được kiến thức và kĩ năng trong bài học để trang trí không gian nơi ở.
- Biết yêu thích vẻ đẹp, giá trị nghệ thuật truyền thống của cộng đồng các dân tộc.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về nghệ thuật truyền thống của một số dân tộc

- Em biết những loại hình nghệ thuật truyền thống nào?
- Em sẽ khai thác yếu tố nghệ thuật truyền thống của dân tộc nào trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật?

1. Nghệ thuật tạc tượng gỗ dân gian Tây Nguyên(1)

2. Dân ca quan họ Bắc Ninh(2)

(1) Nguồn: Vũ Duy Thương
(2) Nguồn: Nguyễn Đắc Toàn

Tìm hiểu vẻ đẹp của nghệ thuật truyền thống trong một số tác phẩm mĩ thuật

– Yếu tố nào giúp em nhận biết nghệ thuật truyền thống và nhận xét được vẻ đẹp của các tác phẩm mĩ thuật dưới đây?

– Em sẽ lựa chọn vẻ đẹp nghệ thuật truyền thống của đồng bào dân tộc nào để thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật của mình?

1. Bùi Xuân Phái, *Trước giờ biểu diễn II*, 1984, tranh sơn dầu(1)

2. Xu Man, *Ngày hội Tây Nguyên*, 1975, tranh sơn mài(2)

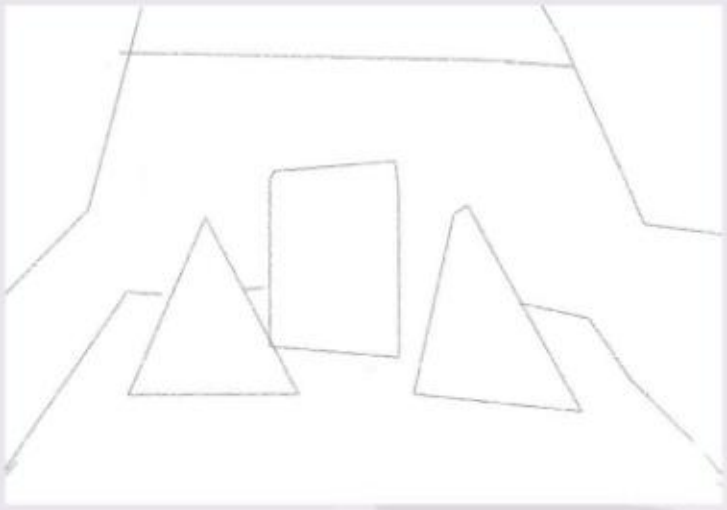
Khai thác vẻ đẹp của nghệ thuật truyền thống trong thực hành sản phẩm mĩ thuật là góp phần giới thiệu, quảng bá, bảo tồn, tôn vinh giá trị dân tộc.

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

(2) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân

THỂ HIỆN

Gợi ý cách khai thác vẻ đẹp của nghệ thuật ca trù trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật

Bước 1. Xây dựng bố cục khái quát

Bước 2. Thể hiện chi tiết nhân vật

Bước 3. Vẽ màu

Bước 4. Hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Nghệ thuật truyền thống gồm các kĩ năng, tri thức được truyền lại qua nhiều thế hệ trong cộng đồng các dân tộc ở Việt Nam. Nghệ thuật truyền thống gồm hình thức biểu diễn, nhạc cổ truyền, nghệ thuật tạo hình, kiến trúc,... Trong đó, một số thể loại nghệ thuật truyền thống đã được Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hoá của Liên hợp quốc (UNESCO) công nhận là di sản văn hoá phi vật thể đại diện của nhân loại như: Nhã nhạc – Âm nhạc cung đình Việt Nam; Không gian văn hoá Cồng chiêng Tây Nguyên; Dân ca Quan họ Bắc Ninh; Hát Ca trù; Hát Xoan ở Phú Thọ; Đờn ca tài tử Nam Bộ; Dân ca Ví, Giặm xứ Nghệ; Nghệ thuật Bài Chòi ở Trung Bộ; Nghi lễ Then của người Tày, Nùng, Thái; Nghệ thuật Xoè Thái,...

Khai thác vẻ đẹp của nghệ thuật truyền thống trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật theo cách em yêu thích

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Vẻ đẹp nghệ thuật truyền thống của đồng bào dân tộc nào được khai thác trong sáng tạo sản phẩm mĩ thuật?
- Hãy chia sẻ các bước thực hiện sản phẩm mĩ thuật khai thác vẻ đẹp của nghệ thuật truyền thống.
- Nhóm chính, nhóm phụ và cảm giác về sự chuyển động của yếu tố tạo hình trong sản phẩm mĩ thuật được thể hiện như thế nào?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Lê Ngọc Bông, *Quan họ*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

2. Phạm Quang Anh, *Đờn ca tài tử*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

VẬN DỤNG

- Giới thiệu một số loại hình nghệ thuật truyền thống của đồng bào dân tộc mà em biết.
- Sưu tầm tư liệu, hình ảnh về nghệ thuật truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số và viết bài giới thiệu, quảng bá với bạn bè, người thân.

Bài 4: Thiết kế trang phục với hoa văn dân tộc thiểu số

Yêu cầu cần đạt:

- Nhận biết được tính tượng trưng, tính biểu tượng trong tạo hình hoa văn trên trang phục truyền thống của một số đồng bào dân tộc thiểu số.
- Hiểu và sử dụng được phương hướng chuyển động của nét trong tạo hình hoa văn và sử dụng trong trang trí sản phẩm mĩ thuật.
- Vận dụng được vẻ đẹp của hoa văn dân tộc thiểu số trong thiết kế trang phục.
- Cảm nhận được vẻ đẹp của hoa văn dân tộc thiểu số trong trang trí sản phẩm mĩ thuật.

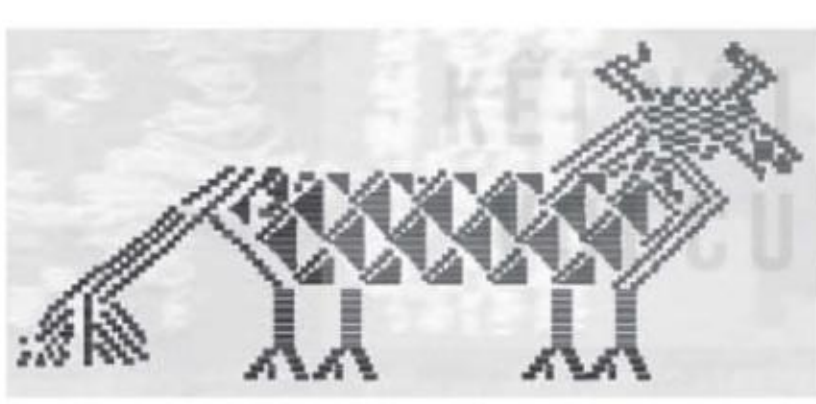

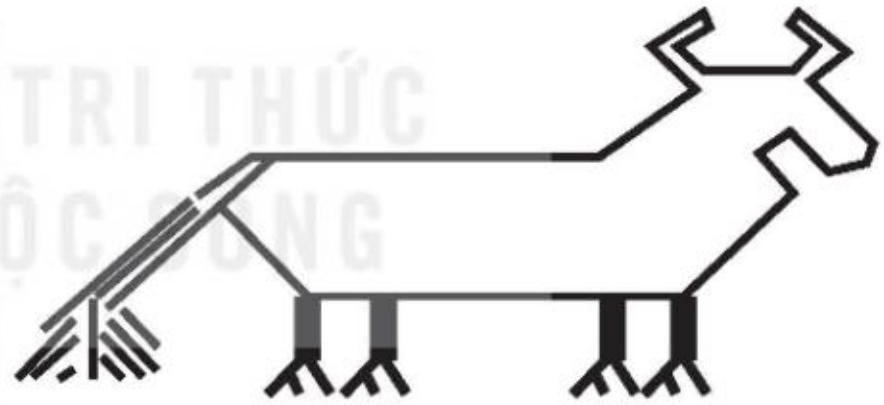
QUAN SÁT

Tìm hiểu tạo hình hoa văn trên vải

- Đặc điểm hình tượng, mô típ trang trí.
- Đặc điểm nét, hình, màu sắc.
- Tính nhịp điệu, tiết tấu.
- Em thích cách tạo hình hoa văn nào?

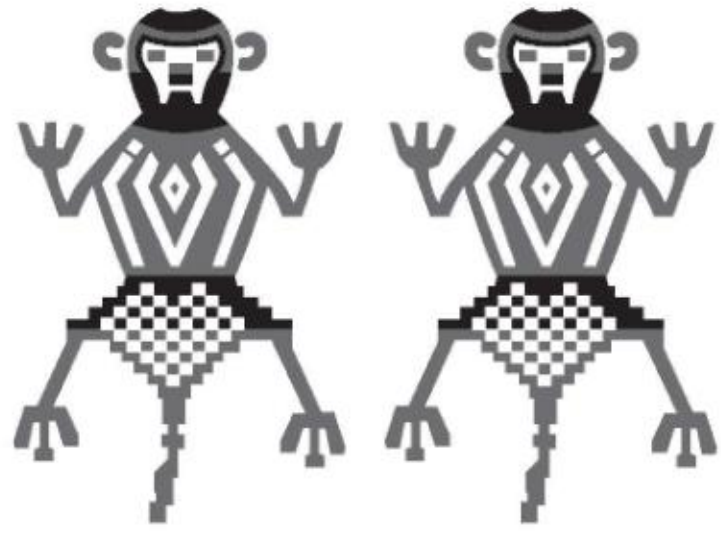
– **Tạo hình hoa** văn được cách điệu từ con vật mang tính biểu tượng:

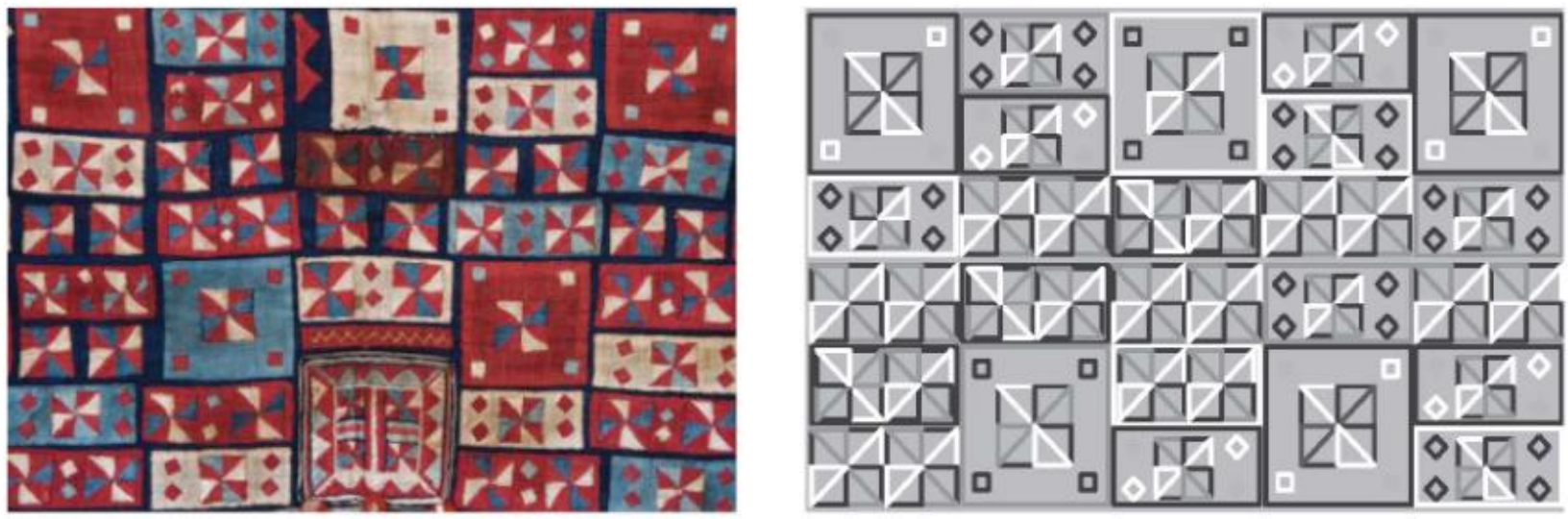
1. Hoa văn thêu trên váy của đồng bào dân tộc Thái được cách điệu từ con trâu

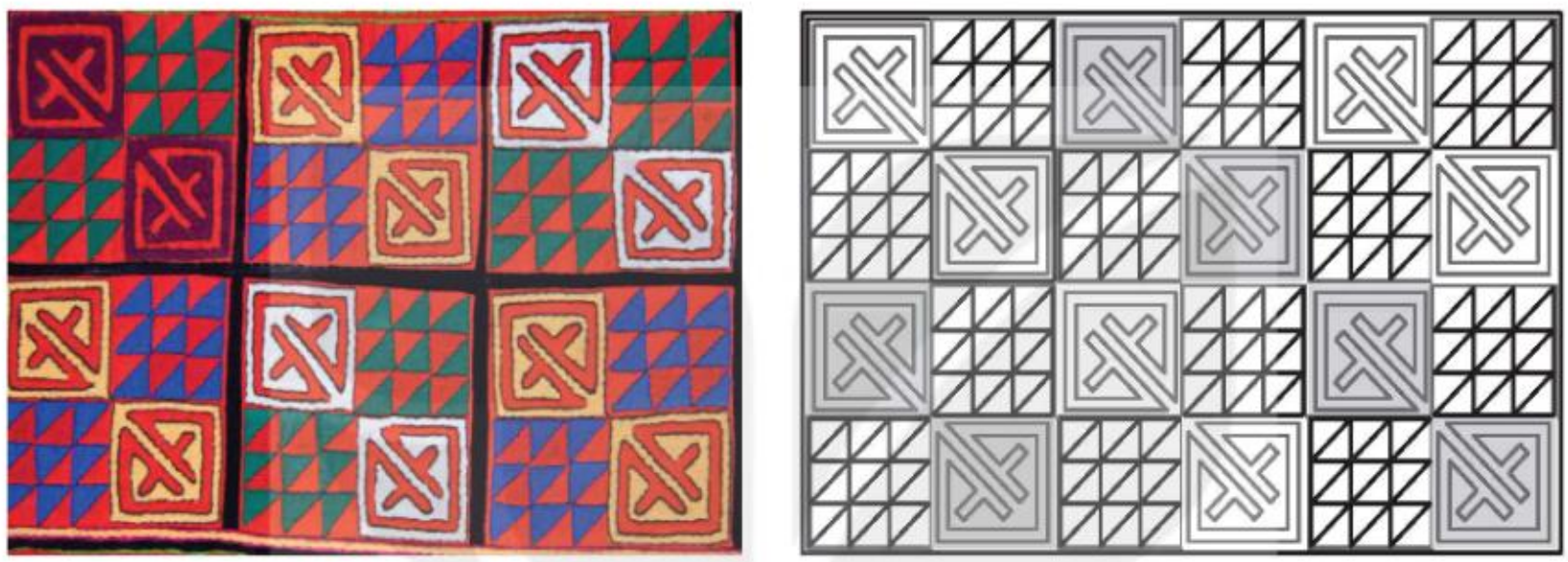

2. Hoa văn thêu trên vải của đồng bào dân tộc Xơ Đăng được cách điệu từ con khỉ

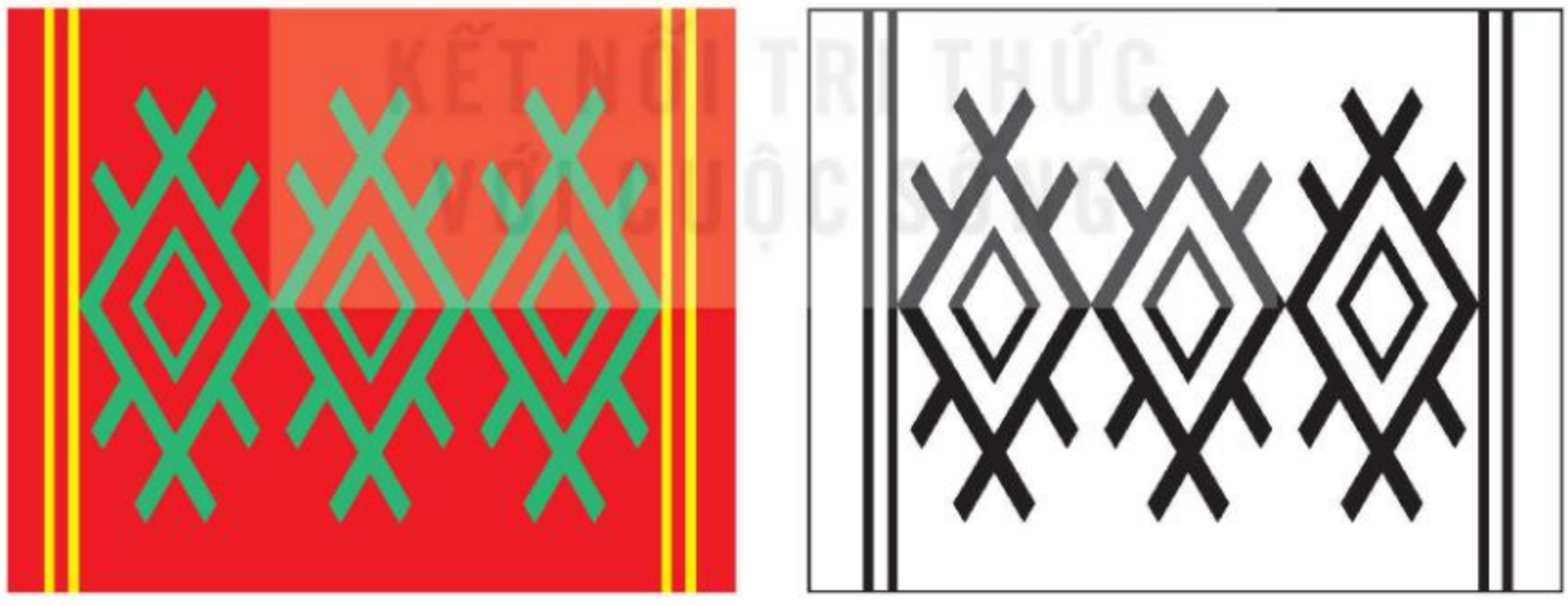
– **Tạo hình hoa văn được cách điệu từ hình học mang tính tượng trưng:**

1. Hoa văn trên vải của đồng bào dân tộc Pu Péo gồm các hình kỉ hà[1]

2. Hoa văn trên vải của đồng bào dân tộc Lô Lô Hoa phần lớn có dạng hình học và nét đơn giản

3. Hoa văn trên vải của đồng bào dân tộc Chăm được tạo nên từ những nét thẳng và sắp xếp theo nguyên lí lặp lại

Hoa văn truyền thống ở trang phục của dân tộc thiểu số Việt Nam thường vận dụng nét, tổ hợp nét và hình kỉ hà phối hợp thành các mô típ trang trí sinh động. Mô típ trang trí trên trang phục của dân tộc thiểu số ở Việt Nam thường sáng tạo theo các nguyên lí cân bằng và nhịp điệu, tạo nên các xu hướng chuyển động trong mỗi sản phẩm cụ thể.

(1) Hình kỉ hà bao gồm những hình đơn giản như: vuông, tam giác, thang,...

THỂ HIỆN

Gợi ý các bước sử dụng hoa văn trong thiết kế một bộ trang phục

Bước 1. Xây dựng ý tưởng và thiết kế kiểu dáng trang phục

Bước 2. Sử dụng hoa văn truyền thống trong trang trí

Bước 3. Phối màu trang phục

Bước 4. Hoàn thiện bản thiết kế trang phục

Em có biết:

Sử dụng hoa văn có nguồn gốc từ văn hoá dân tộc trong thiết kế trang phục luôn chứa đựng những giá trị độc đáo, thể hiện tư duy sáng tạo, kế thừa bản sắc dân tộc và giao thoa giữa yếu tố truyền thống và hiện đại.

Thiết kế một bộ trang phục sử dụng hoa văn dân tộc thiểu số

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Hoa văn truyền thống dân tộc có đặc điểm tạo hình gì? (tính tượng trưng, tính biểu tượng)
- Bạn dùng hoa văn truyền thống dân tộc trong thiết kế trang phục theo nguyên lí tạo hình nào? (cân bằng, tương phản, lặp lại, nhịp điệu, nhấn mạnh, chuyển động, tỉ lệ, hài hoà)
- Phần trang trí có thể hiện được phương hướng chuyển động của hoa văn trên sản phẩm chưa? Vì sao?
- Em ấn tượng với hoa văn truyền thống dân tộc nào được thiết kế trên trang phục?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Lê Minh Tâm, sản phẩm mĩ thuật sản phẩm thiết kế thời trang khai thác hoa văn, màu sắc trên trang phục truyền thống

2. Nguyễn Nhã Khánh, sản phẩm mĩ thuật bản vẽ thiết kế thời trang khai thác hoa văn trên trang phục truyền thống

VẬN DỤNG

Sử dụng hoa văn truyền thống dân tộc mà em yêu thích để thiết kế phụ kiện thời trang (túi đeo, khăn,...).

Chủ đề 3

NIỀM VUI, HẠNH PHÚC

Bài 5: Tác phẩm hội hoạ chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc*

Yêu cầu cần đạt:

- Nhận biết được các yếu tố tạo hình làm nổi bật được chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc* trong tác phẩm.
- Biết sử dụng những yếu tố tạo hình, lựa chọn phương tiện, vật liệu trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc*.
- Thể hiện được sản phẩm mĩ thuật về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc* có điểm nhấn, chính – phụ.
- Cảm nhận được vẻ đẹp và trình bày được quan điểm cá nhân về sản phẩm mĩ thuật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về tác phẩm mĩ thuật thể hiện về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc*

- Yếu tố nào giúp em nhận biết đây là tác phẩm thể hiện về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc*?
- Hãy mô tả cách tạo hình nhân vật thể hiện về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc*.
- Cách thể hiện niềm vui trong tác phẩm mĩ thuật nào ấn tượng với em? Vì sao?

1. Lê Toàn, *Đón Bác về bản*, 1976, tranh khắc gỗ[1]

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc* được hoạ sĩ thể hiện bằng nhiều hình thức, đó là các hình tượng về niềm vui của đất nước, dân tộc, cộng đồng hay những điều bình dị trong cuộc sống hằng ngày.

1. Nguyễn Sáng, *Thống nhất*, 1980, tranh sơn mài[1]

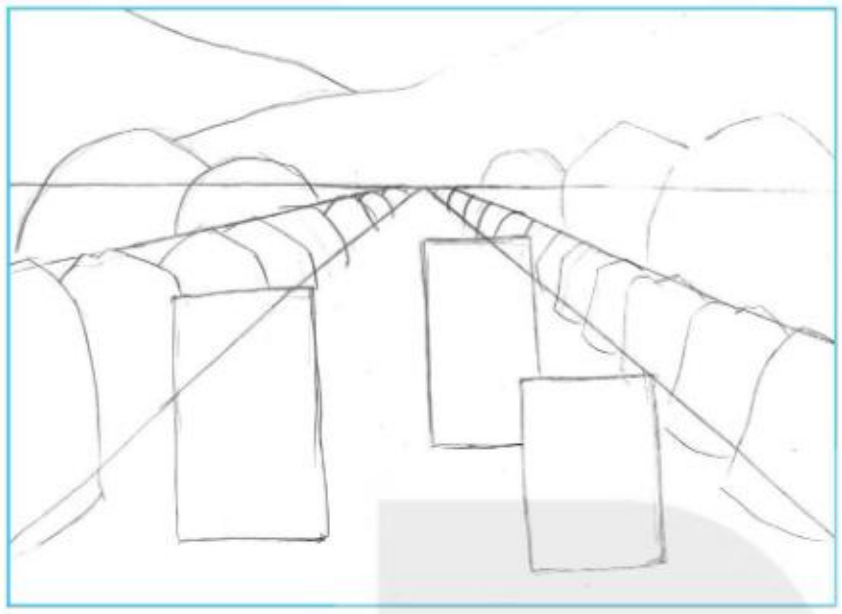
2. Ki-rin Vi-ken-tai-vích Lê-mô (Kirill Vikentievich Lemoh), *Niềm vui của cha mẹ* (Parental joy), 1910, tranh sơn dầu[2]

(1) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân
(2) Nguồn: arthive.com

THỂ HIỆN

Gợi ý các bước thể hiện sản phẩm mĩ thuật về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc*

Bước 1. Xây dựng ý tưởng và bố cục khái quát

Bước 2. Thể hiện nhân vật và bối cảnh

Bước 3. Vẽ màu

Bước 4. Hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Để khai thác chất liệu trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc* cần lưu ý ở một số nội dung sau: sử dụng màu sắc tươi sáng phù hợp với nội dung, khung cảnh; thể hiện những cảm xúc vui tươi của nhân vật,... qua đó, xây dựng bố cục hài hoà, có một câu chuyện gần gũi,...

Dùng hình thức vẽ hoặc tạo mô hình thể hiện về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc*

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Sản phẩm mĩ thuật đã thể hiện về chủ đề *Niềm vui, hạnh phúc* trong cuộc sống như thế nào?
- Sản phẩm mĩ thuật nào gây ấn tượng nhất với bạn? Vì sao?
- Theo bạn, có thể thêm hay bớt chi tiết gì để sản phẩm mĩ thuật được hấp dẫn hơn?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Phạm Nam Khánh, *Vui Trung thu*, sản phẩm mĩ thuật từ màu nước

2. Nguyễn Kim Chi, *Tết đã về*, sản phẩm mĩ thuật từ màu a-cờ-ry-líc

3. Pa-sa-oa Ra-xép Xa-ba-ra (Parshawa Rajesh Sabara) (Ấn Độ), *Thư giãn ngoài trời*, sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

VẬN DỤNG

Vẽ một bức tranh về một ngày vui trong gia đình em.

Bài 6: Thiết kế quà sinh nhật từ vật liệu sẵn có

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu được vai trò của thiết kế trong tạo dáng sản phẩm mĩ thuật.
- Có ý tưởng cải tiến, thiết kế sản phẩm mĩ thuật từ vật liệu sẵn có.
- Sử dụng được màu sắc tự thân của vật liệu để thiết kế, trang trí sản phẩm quà sinh nhật.
- Hình thành ý thức sử dụng vật liệu sẵn có, tái sử dụng trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu một số sản phẩm quà sinh nhật từ vật liệu sẵn có

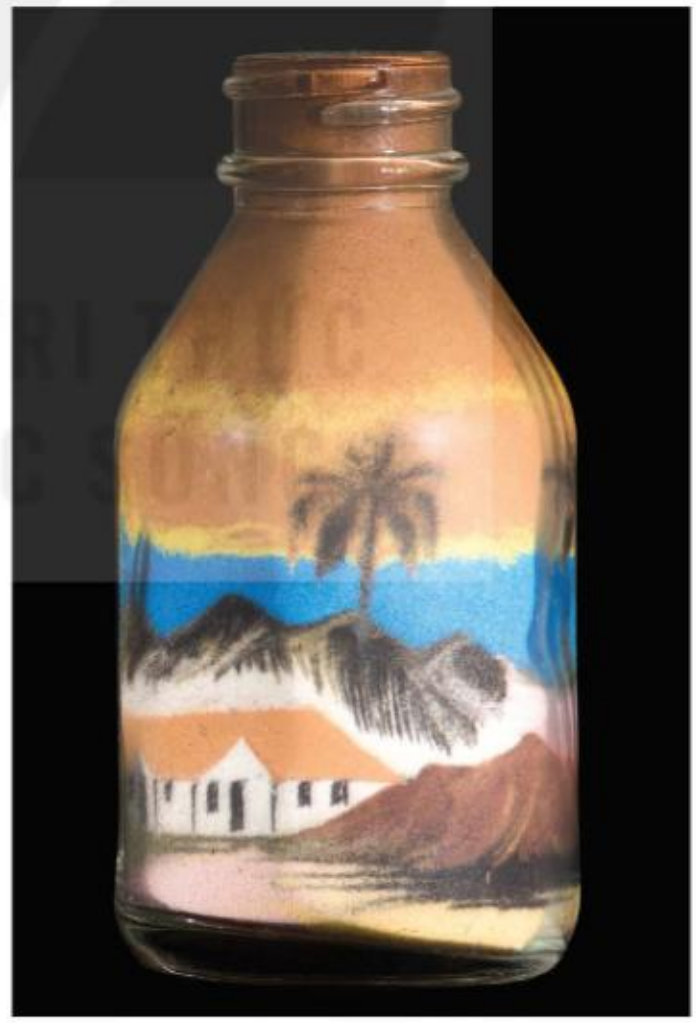
- Sản phẩm dưới đây được làm từ những vật liệu nào?
- Các vật liệu đó đã được gia công, xử lí thế nào để tạo hình sản phẩm?
- Màu sắc tự thân của vật liệu tạo nên vẻ đẹp gì cho sản phẩm?

1. Hộp trồng cây thuỷ canh(1)

2. Bộ đồ thiết bị công nghệ số(2)

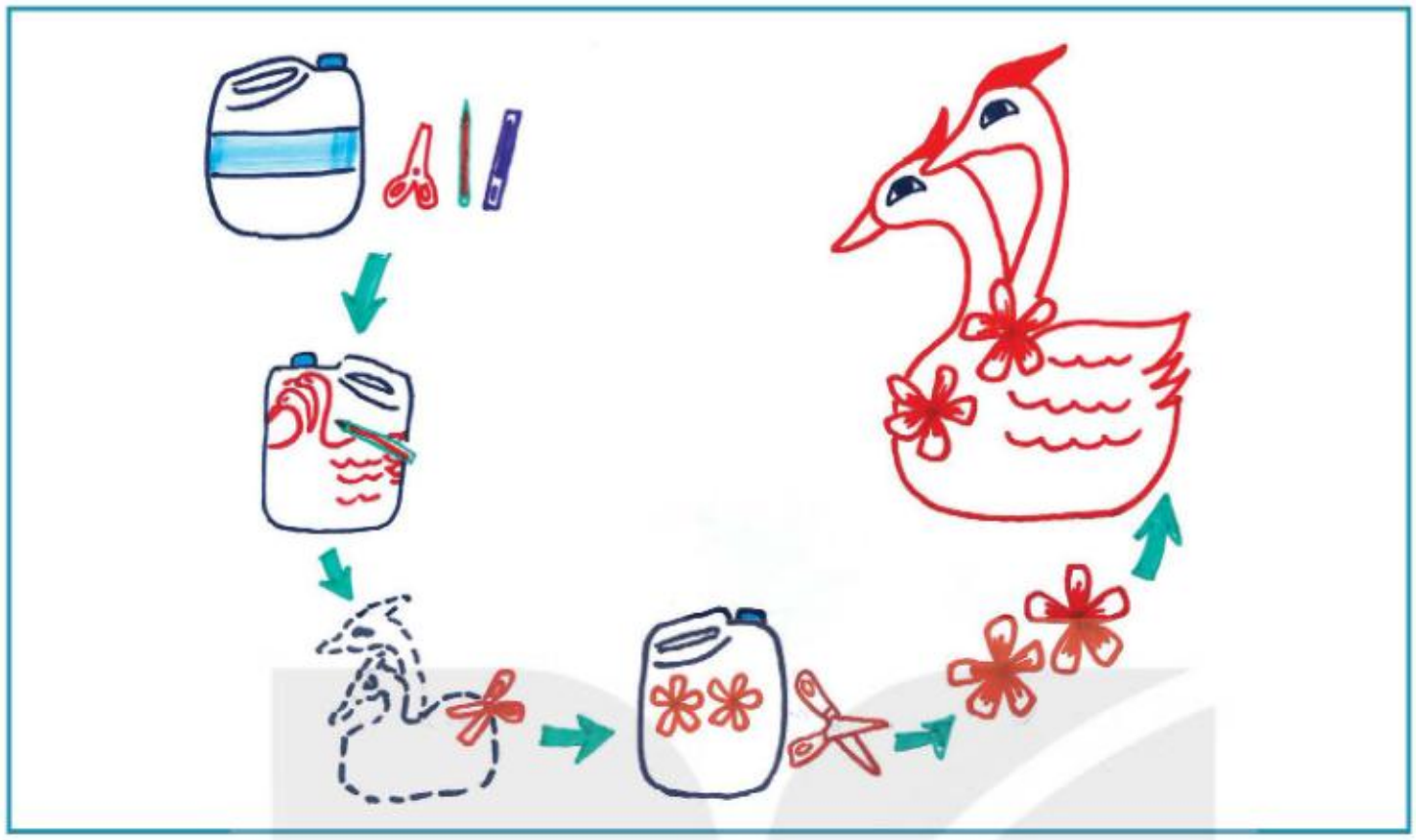
3. Quà lưu niệm chai thuỷ tinh vẽ phong cảnh(3)

Những vật liệu sẵn có như hộp nhựa, bìa, chai thuỷ tinh,... sau khi xử lí được sử dụng làm các sản phẩm mĩ thuật vừa mang vẻ đẹp từ hình dáng, màu sắc tự thân, vừa giúp cho việc gìn giữ môi trường xanh, sạch, đẹp.

(1), (2), (3) Nguồn: shutterstock

THỂ HIỆN

Gợi ý cách tạo sản phẩm quà sinh nhật từ vỏ can nhựa

Bước 1. Xây dựng ý tưởng và bố cục tổng thể

Bước 2. Vẽ hình trang trí cho sản phẩm

Bước 3. Cắt hình sản phẩm và gắn hoa văn trang trí

Bước 4. Hoàn thiện sản phẩm

Gợi ý các bước tạo sản phẩm quà sinh nhật từ bìa

Bước 1. Chuẩn bị đồ dùng gồm đất nặn, bìa, dây thừng nhỏ

Bước 2. Tạo nền và vẽ hình

Bước 3. Lựa chọn màu đất nặn và đắp nổi lên hình

Bước 4. Gắn dây để treo và hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Sản phẩm quà sinh nhật có thể được sáng tạo từ vật liệu hộp bìa, lon/ chai nhựa,... Khi thực hành tạo sản phẩm từ vật liệu cần lưu ý về độ an toàn trong thao tác chế tác, ghép nối và trang trí.

Những vật liệu này giúp cho việc sáng tạo mĩ thuật trở nên đa dạng và phù hợp với khả năng sử dụng vật liệu sưu tầm, sẵn có ở địa phương, cũng như góp phần bảo vệ môi trường.

Sử dụng vật liệu sẵn có để thiết kế quà sinh nhật cho một người bạn

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Sản phẩm được làm từ những vật liệu sẵn có nào?
- Ý tưởng cải tiến vật liệu sẵn có để làm sản phẩm là gì?
- Sản phẩm nào em thích nhất? Vì sao?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Phạm Anh Quang, *Thiệp chúc mừng*, sản phẩm mĩ thuật từ bìa

2. Lê Minh Tâm, *Hộp đựng quà lưu niệm*, sản phẩm mĩ thuật từ bìa

3. Lê Phương Dung, *Bạn tôi*, sản phẩm mĩ thuật từ bìa

VẬN DỤNG

Hãy sử dụng màu sắc tự thân của vật liệu để thiết kế, trang trí một sản phẩm trưng bày trong ngôi nhà/ căn hộ của em.

Chủ đề 4

MĨ THUẬT THẾ GIỚI THỜI KÌ HIỆN ĐẠI

Bài 7: Một số trường phái mĩ thuật phương Tây thời kì hiện đại

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu được sơ lược về mĩ thuật phương Tây thời kì hiện đại.
- Phân tích và so sánh về sự khác nhau giữa các trường phái Ấn tượng, Lập thể, Biểu hiện; vận dụng được đặc điểm một trường phái vẽ theo yêu cầu bài học.
- Sưu tập được hình ảnh một số tranh của trường phái nghệ thuật em yêu thích.
- Có ý thức tiếp thu tinh hoa văn hoá thế giới để làm giàu văn hoá dân tộc.

QUAN SÁT

Tìm hiểu đặc điểm tạo hình của một số trường phái mĩ thuật phương Tây thời kì hiện đại trên thế giới qua tác giả, tác phẩm

- Các yếu tố tạo hình nét, màu sắc, bố cục,... được thể hiện như thế nào trong tác phẩm?
- Các tác phẩm trong cùng một trường phái có sự khác nhau như thế nào?
- Hãy tìm hiểu về tác giả, tác phẩm tiêu biểu ở mỗi trường phái nghệ thuật em yêu thích.

– Trường phái Ấn tượng

Những tác phẩm thuộc trường phái Ấn tượng thường có bố cục thoáng, sự kết hợp giữa các màu phong phú để thể hiện sự đa dạng của ánh sáng trong tranh,... Trong trường phái Ấn tượng, một số hoạ sĩ tiêu biểu như: Clô-đơ Mô-nê (Claude Monet) với tác phẩm *Ấn tượng mặt trời mọc* (Impression, Sunrise),...; Ca-mi-li Pi-xa-rô (Camille Pissarro) với tác phẩm *Phong cảnh ở Pôn-tôi-sơ* (Landscape at Pontoise),....

1. Clô-đơ Mô-nê, *Ấn tượng mặt trời mọc* (Impression, Sunrise), 1872, tranh sơn dầu[1]

2. Pi-e Ô-guýt Rơ-noa (Pierre-Auguste Renoir), *Lọ hoa cúc* (Vase of Chrysanthemums), 1882, tranh sơn dầu[2]

(1) Nguồn: Bảo tàng Marmottan Monet, Pháp
(2) Nguồn: wikiart.org

– **Trường phái Lập thể**

Trong tác phẩm của trường phái Lập thể, đối tượng không được phản ánh ở một góc nhìn cố định mà được thể hiện thành nhiều mặt khác nhau, nhiều khía cạnh khác nhau và được kết hợp trong một hình thức không cụ thể,... Một số nghệ sĩ tiêu biểu của trường phái Lập thể: Páp-lô Pi-cát-xô, là một hoạ sĩ và nhà điêu khắc, với tác phẩm *Chiến tranh* (Guernica),...; Giooc-giơ Ba-rắc (Georges Braque) với tác phẩm *Những cây lớn* (The Large Trees),...

1. Giooc-giơ Ba-rắc (Georges Braque), *Cầu cạn ở Lét-xta-cờ* (Viaduc à L'Estaque), 1908, tranh sơn dầu(1)

2. Páp-lô Pi-cát-xô, *Người đàn bà đang khóc* (The weeping woman), 1937, tranh sơn dầu(2)

– **Trường phái Biểu hiện**

Tác phẩm của trường phái Biểu hiện phản ánh thế giới từ một góc nhìn chủ quan, tạo hiệu ứng cảm xúc nhằm gợi lên tâm trạng hoặc ý tưởng của một cá nhân, nhóm người, hoặc thể hiện cảm xúc của chính người hoạ sĩ theo một trải nghiệm nào đó. Một số hoạ sĩ tiêu biểu của trường phái Biểu hiện: Ét-va Mun (Edward Munch) với tác phẩm *Tiếng thét* (The Scream),...; Mác Sa-ga (Marc Chagall) với tác phẩm *Người kéo vĩ cầm* (The Fiddler),...

3. Ét-va Mun, *Nhìn nhau* (Eye in Eye), 1894, tranh sơn dầu(3)

4. Ăng-đrê Đờ-rên (André Derain), *Những cánh buồm dưới nắng* (The Drying Sails), 1905, tranh sơn dầu(4)

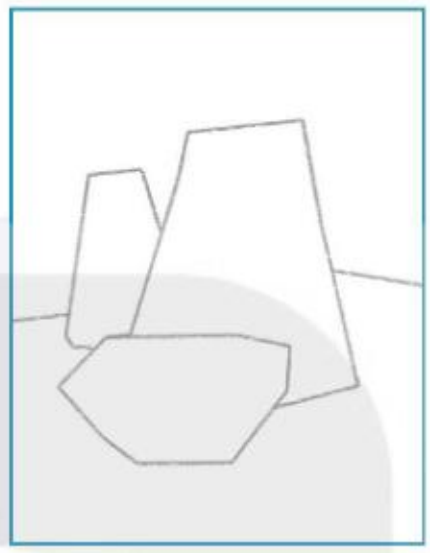
(1) Nguồn: Trung tâm Georges Pompidou, Pháp.
(2) Nguồn: pablopicasso.org
(3) Nguồn: Bảo tàng Munch, Na Uy
(4) Nguồn: Bảo tàng Pushkin, Moskva, Nga

THỂ HIỆN

Quan sát tranh của hoạ sĩ Roi Lích-ten-xtai (Roy Lichtenstein) và tìm hiểu các bước gợi ý khai thác tạo hình của trường phái Lập thể trong thể hiện một sản phẩm mĩ thuật

Roi Lích-ten-xtai, *Tĩnh vật lập thể với chiếc đàn ghi-ta (Cubist still life with guitar)*, 1974, tranh sơn dầu(1)

Bước 1. Xây dựng bố cục khái quát

Bước 2. Vẽ phác hình

Bước 3. Kéo dài các nét trong hình vẽ theo dạng đường thẳng giao cắt nhau tạo thành các ô hình khác nhau

Bước 4. Vẽ nét đen và vẽ màu vào các ô đã tạo

Em có biết:

Nghệ thuật hiện đại gồm các trường phái như: Ấn tượng, Lập thể, Biểu hiện,... xuất hiện ở châu Âu vào khoảng cuối thế kỉ 19, đầu thế kỉ 20 với các tác phẩm thể hiện những cách nhìn mới về chất liệu tạo hình và chức năng của nghệ thuật.

Mô phỏng một sản phẩm mĩ thuật 2D hoặc 3D để thể hiện theo phong cách một trường phái hiện đại mà em yêu thích

(1) Nguồn: favart.wordpress

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Sản phẩm của bạn vẽ theo phong cách của trường phái nghệ thuật thời kì hiện đại nào trên thế giới?
- Bạn thích tác phẩm của tác giả nào nhất? Vì sao?
- Hãy giới thiệu vẻ đẹp của một trường phái nghệ thuật hiện đại với bạn bè, người thân.

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Lê Mai Phương, *Phong cảnh*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

2. Đoàn Duy Khánh, *Làng quê*, sản phẩm mĩ thuật từ chất liệu màu bột

3. Trần Thu Hà, *Chân dung bạn*, sản phẩm mĩ thuật từ chất liệu màu sáp

VẬN DỤNG

Sưu tầm hình ảnh một số bức tranh cùng một trường phái và viết một đoạn văn để phân tích, so sánh sự tương đồng và khác biệt giữa các tác phẩm này. (Gợi ý: Màu sắc; Đặc điểm tạo hình nhân vật; Cách thể hiện;...)

Bài 8: Nghệ thuật trang trí đồ gia dụng

Yêu cầu cần đạt:

- Nhận biết được tính tượng trưng, tính biểu tượng của sản phẩm thiết kế.
- Khai thác được phong cách tạo hình của một trường phái nghệ thuật thời kì hiện đại trong thiết kế sản phẩm mĩ thuật.
- Thiết kế và trang trí được một sản phẩm đồ gia dụng yêu thích, phù hợp với mục đích sử dụng.
- Có ý thức, thái độ sống thân thiện với môi trường, tiết kiệm nguồn tài nguyên thiên nhiên.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về vẻ đẹp đồ gia dụng thời kì hiện đại

- Màu sắc trong thiết kế đồ gia dụng dưới đây có tính biểu tượng như thế nào cho trường phái mĩ thuật?
- Hình ảnh nào trong những thiết kế này tạo ấn tượng đối với em? Vì sao?
- Em sẽ khai thác vẻ đẹp trong tạo hình của trường phái nào để thiết kế, trang trí sản phẩm mĩ thuật của mình?

1. Khai thác vẻ đẹp của nghệ thuật hiện đại trong trang trí thảm trải sàn(1)

2. Khai thác vẻ đẹp của nghệ thuật hiện đại trong thiết kế và trang trí đèn bàn(2)

(1), (2) Nguồn: shutterstock

THỂ HIỆN

Quan sát tranh của hoạ sĩ Các Smít-Rốt-lúp (Karl Schmidt-Rottluff) và tìm hiểu các bước gợi ý khai thác tạo hình của trường phái Biểu hiện trong trang trí một chiếc hộp đựng đồ dùng học tập

Các Smít-Rốt-lúp, *Ba người trên bàn* (Drei am Tisch), 1914, tranh khắc gỗ(1)

– **Cách tạo chiếc hộp đựng đồ dùng học tập**

Bước 1. Tạo hình thân hộp

Bước 2. Dùng dây cố định các nan

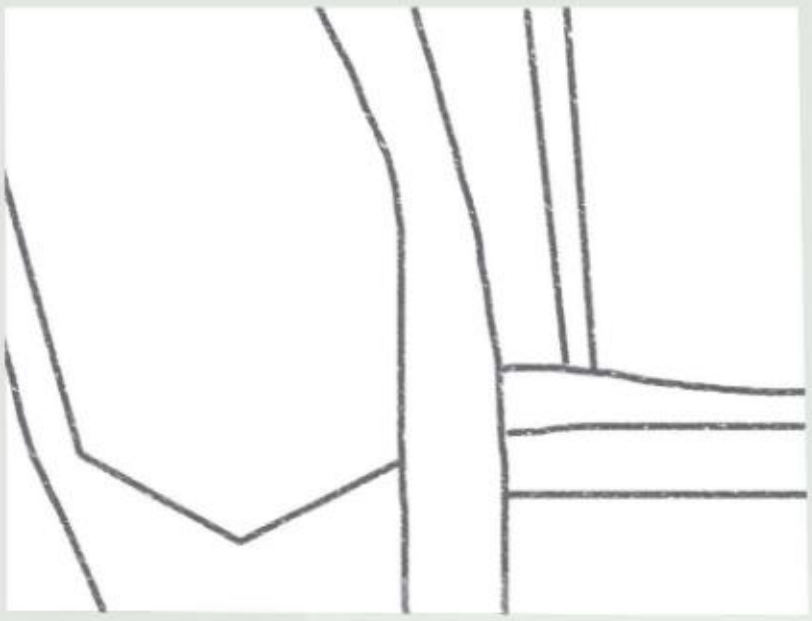
Bước 3. Đan dây hết phần thân hộp

Bước 4. Hoàn thiện hộp

(1) Nguồn: artsy.net

– **Cách trang trí nắp hộp đồ dùng học tập theo phong cách của trường phái Biểu hiện**

Bước 1. Phác nét, xây dựng bố cục

Bước 2. Khai thác cách tạo hình trên khuôn mặt trong tranh *Ba người trên bàn* và vẽ hình lên nắp hộp

Bước 3. Vẽ màu vào hình

Bước 4. Hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Việc khai thác vẻ đẹp tạo hình của trường phái nghệ thuật hiện đại như Ấn tượng, Lập thể, Biểu hiện,... vào thiết kế sản phẩm mĩ thuật ứng dụng góp phần đưa nghệ thuật gần gũi hơn với công chúng và cuộc sống tạo nên những sản phẩm hấp dẫn.

Thiết kế và trang trí một đồ gia dụng theo trường phái nghệ thuật thời kì hiện đại mà em yêu thích

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Em đã lựa chọn và thiết kế đồ gia dụng nào? Mục đích sử dụng là gì?
- Bạn đã khai thác vẻ đẹp tạo hình của trường phái nghệ thuật nào trong thiết kế sản phẩm?
- Bạn ấn tượng với sản phẩm thiết kế nào? Vì sao?
- Giới thiệu về sản phẩm và ý tưởng trang trí sản phẩm của em cho các bạn. Hãy cho biết sản phẩm thiết kế của em đã khai thác tính tượng trưng, tính biểu tượng của trường phái nghệ thuật thể hiện trên sản phẩm như thế nào.

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Bùi Việt Duy, trang trí hộp đựng đồ dùng học tập theo phong cách trường phái Lập thể trừu tượng

3. Tô Kim Giang, thiết kế và trang trí đèn học từ vật liệu sẵn có theo phong cách trường phái Lập thể

2. Ngô Hoàng Yến, trang trí hộp đựng giấy ăn theo phong cách trường phái hậu Ấn tượng

VẬN DỤNG

Khai thác cách sử dụng màu và bút pháp trong trường phái Ấn tượng để trang trí một đồ vật em yêu thích.

KIỂM TRA, TRƯNG BÀY SẢN PHẨM CUỐI HỌC KÌ I

Yêu cầu cần đạt:

- Nhận định được tiến trình phát triển của một số trường phái nghệ thuật thời kì hiện đại trên thế giới.
- Thu thập được các tư liệu, tài liệu,... thiết thực, phục vụ cho việc tìm hiểu nội dung bài học.
- Lựa chọn được công cụ, phương tiện và vật liệu để thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.
- Tổ chức trưng bày và thảo luận được về các nội dung đã học.

1. Một số gợi ý về cách tìm hiểu tiến trình phát triển của một số trường phái nghệ thuật thời kì hiện đại trên thế giới

- Thời điểm các trường phái nghệ thuật ra đời;
- Sự ảnh hưởng, kế thừa của các trường phái nghệ thuật thời kì hiện đại;
- Tác giả, tác phẩm tiêu biểu.

2. Một số gợi ý về cách thu thập tư liệu, tài liệu trong quá trình học tập

- Xác định từ khoá liên quan (tên tác giả, tác phẩm, trường phái nghệ thuật,...) và tra cứu trên internet, sách, tạp chí trong thư viện nhà trường;
- Lập sơ đồ tư duy, liên kết các yếu tố liên quan đến nội dung của bài học;
- Xác định nội dung cần lĩnh hội và mối liên hệ với thực tiễn.

3. Một số gợi ý về cách lựa chọn công cụ, phương tiện và vật liệu trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật

- Vật liệu tái sử dụng (vỏ hộp, chai,...);
- Vật liệu sẵn có: sỏi, gỗ, chất liệu tạo hình (màu sáp, màu bột, giấy màu,...);
- Sau khi có được vật liệu sử dụng sẽ xác định được công cụ, đồ dùng trong thực hành. *Lưu ý*: Khi sử dụng, cần tính đến việc đảm bảo sự an toàn và kĩ thuật cho thành thục.

4. Tổ chức trưng bày, thảo luận về các nội dung đã học

- Bài nào có nội dung liên quan đến định hướng văn hoá?
- Bài nào có nội dung liên quan đến định hướng xã hội?
- Bài nào có tính kết nối tri thức với cuộc sống?

Chủ đề 5

VẺ ĐẸP TRONG LAO ĐỘNG

Bài 9: Vẻ đẹp của người lao động trong sáng tạo mĩ thuật

Yêu cầu cần đạt:

- Nhận biết được vẻ đẹp của dáng người lao động trong sáng tạo mĩ thuật.
- Có kĩ năng quan sát, phân tích, tư duy hình ảnh để nhận biết vẻ đẹp của người lao động trong tác phẩm, sản phẩm mĩ thuật và thể hiện được tranh đề tài về vẻ đẹp trong lao động.
- Biết được kĩ thuật in nổi và thể hiện được một bức tranh bằng kĩ thuật này.
- Có ý thức tham gia lao động và biết trân trọng người lao động trong cuộc sống.

QUAN SÁT

Tìm hiểu vẻ đẹp lao động trong tác phẩm mĩ thuật

- Tác giả đã khai thác đề tài gì trong sáng tạo của mình?
- Hãy liệt kê và phân tích một số yếu tố tạo hình được sử dụng trong tác phẩm mĩ thuật. (hình, màu, không gian, chất cảm,...)
- Nguyên lí tạo hình nào được sử dụng trong tác phẩm hội hoạ? (cân bằng, nhịp điệu,...)

1. Phạm Mười, *Vót chông*, 1967, tượng đồng[1]

2. Vích-to Tác-đi-ê (Victor Tardieu), *Quang cảnh Hà Nội* (Vue d'Hanoi), 1937, tranh sơn dầu[2]

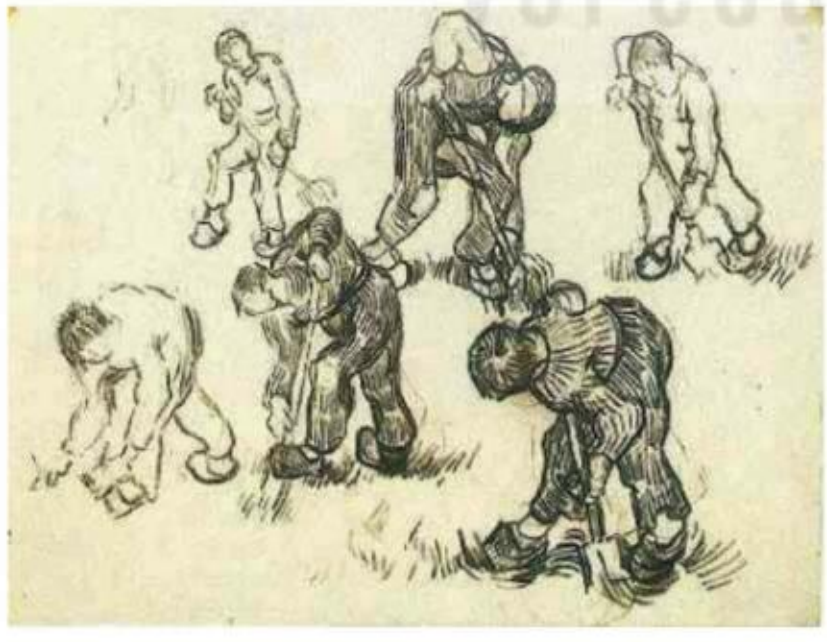
(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam
(2) Nguồn: auction.fr

1. Trần Liên Hằng, *Xóm chài Quất Lâm*, 1974, tranh sơn mài[1]

Tìm hiểu một số kí hoạ dáng người trong lao động

- Những kí hoạ dáng người trong lao động có đặc điểm gì?
- Kĩ thuật nào cần lưu ý khi kí hoạ những dáng người trong lao động?
- Yếu tố tạo hình nào tiêu biểu trong kí hoạ dáng người?

2. Vin-xen van Gốc, *Kí hoạ*[2]

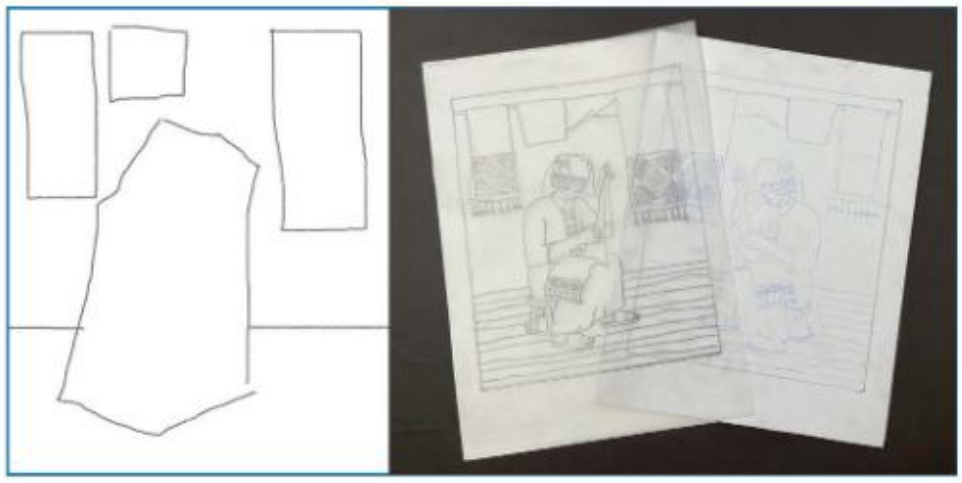

3. Pôn Xê-dan (Paul Cézanne), *Kí hoạ*[3]

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam
(2) Nguồn: wikiart.org
(3) Nguồn: frick.org

THỂ HIỆN

Gợi ý cách thực hiện sản phẩm mĩ thuật theo phương pháp in

Bước 1. Tìm bố cục, vẽ hình. Tạo khuôn in (Hình ngược với phác thảo). Chuyển hình lên giấy xốp

Bước 2. Khắc định hình nét trên bản in

Bước 3. Thực hiện in tuần tự từng phần, mảng màu. Nét định hình chính là phần giấy đen không in

Bước 4. Hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Lao động là đề tài quen thuộc trong sáng tác nghệ thuật của nhiều tác giả. Đối tượng phản ánh trong đề tài này thường là hình tượng con người. Họ được khắc hoạ, tái hiện trong tư thế lao động khác nhau: trên đồng ruộng, trong nhà máy, công trường xây dựng,...

Tác giả lựa chọn cách thức biểu đạt, hình tượng nhân vật để truyền tải vẻ đẹp tạo hình trong lao động thông qua tác phẩm mĩ thuật, với chất liệu tạo hình phong phú (sơn dầu, sơn mài, thạch cao, đồng,...).

Dùng hình thức vẽ hoặc in nổi thể hiện về chủ đề *Vẻ đẹp trong lao động*

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Trình bày ý tưởng bạn muốn truyền tải thông qua sản phẩm mĩ thuật.
- Trình bày các bước thực hiện sản phẩm tranh in. Bước nào quan trọng nhất? Vì sao?
- Nếu được thay đổi về bố cục, cách thức thể hiện; bạn sẽ điều chỉnh gì trên sản phẩm mĩ thuật đã sáng tạo?
- Bạn có cảm nhận gì về vẻ đẹp, tính biểu cảm trong tranh in?
  Gợi ý: về hình, nét, mảng, độ xốp của màu, tính biểu cảm của chất liệu tạo hình,...

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Nguyễn Thanh Vân, *Xưởng làm bánh*, sản phẩm mĩ thuật từ chất liệu màu bột

2. Minh Trí, *Phơi vải*, sản phẩm mĩ thuật từ phương pháp in, màu a-cờ-ry-lic

3. Hồng Anh, *Làm gốm*, sản phẩm mĩ thuật từ phương pháp in, màu bột

VẬN DỤNG

Khai thác hình ảnh dáng người trong lao động từ ghi chép, trong sách, báo, phương tiện truyền thông để vẽ một bức tranh tôn vinh vẻ đẹp của người lao động trong xã hội hiện đại.

Bài 10: Nghệ thuật trổ giấy trong trang trí

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu được kĩ thuật trổ giấy trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.
- Biết khai thác vẻ đẹp trong cuộc sống để thực hành sản phẩm mĩ thuật có tính ứng dụng.
- Vận dụng được kĩ thuật trổ giấy để làm một sản phẩm trang trí trong gia đình.
- Có ý thức gìn giữ nghệ thuật trổ giấy.

QUAN SÁT

Tìm hiểu sản phẩm mĩ thuật ứng dụng sử dụng nghệ thuật trổ giấy thủ công

- Sản phẩm mĩ thuật của nghệ thuật trổ giấy thủ công có đặc điểm gì?
- Nêu nét đẹp riêng của nghệ thuật trổ giấy thủ công trong sản phẩm mĩ thuật.
- Theo em, các sản phẩm mĩ thuật của nghệ thuật trổ giấy thủ công có thể sản xuất hàng loạt được không? Vì sao?

1. Hình trổ giấy thủ công trang trí ở đèn bàn(1)

2. Thiệp trổ giấy Quy trong bộ thiệp "Long, Ly, Quy, Phượng"(2)

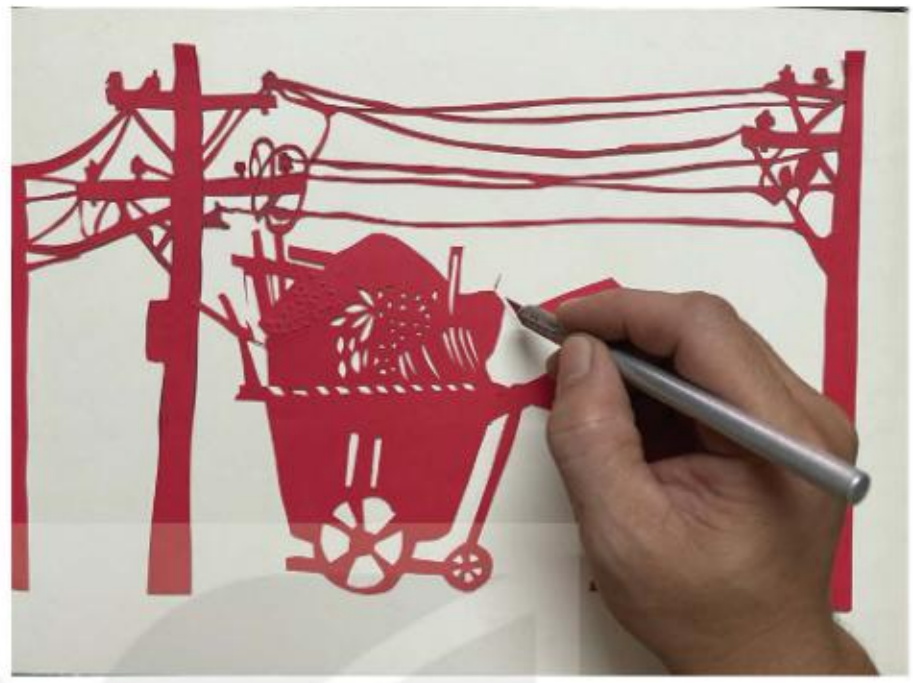
(1) Nguồn: Đặng Dương
(2) Nguồn: Nguyễn Đăng Chế

THỂ HIỆN

Gợi ý cách thực hiện đèn trang trí sử dụng nghệ thuật trổ giấy thủ công

Bước 1. Tạo khung xương cho đèn từ vật liệu sẵn có như hộp các-tông, que tre, que kem,...

Bước 2. Sử dụng hình ảnh vẻ đẹp trong cuộc sống trang trí bằng phương pháp trổ giấy

Bước 3. Dán hình trang trí vào vị trí trung tâm của đèn

Bước 4. Căn chỉnh chi tiết và hoàn thiện sản phẩm

Thiết kế một đồ vật trang trí cho góc học tập và sử dụng hình ảnh vẻ đẹp trong cuộc sống để trang trí theo cách em yêu thích

Em có biết:

Nghệ thuật cắt, trổ giấy thủ công truyền thống tồn tại từ lâu đời trong nền văn hoá ở một số nước phương Đông (Trung Quốc, Nhật Bản,...), trong đó, Trung Quốc gọi nghệ thuật trổ giấy là Tiễn chỉ (Jianzhi), Nhật Bản gọi nghệ thuật trổ giấy là Ki-ri-ga-mi (Kirigami). Ở Việt Nam, nghệ thuật trổ giấy được sử dụng nhiều trong các sản phẩm trang trí như tranh, bưu thiếp,...

Ngày nay, máy cắt giấy laser đã được sử dụng thay thế, vừa tiết kiệm sức lao động, vừa đáp ứng được nhu cầu của xã hội hiện đại. Tuy nhiên, nghệ thuật trổ giấy thủ công vẫn có sức sống bởi vẻ đẹp mộc mạc, độc đáo của sản phẩm đơn chiếc, điều mà sản phẩm sản xuất công nghiệp không thể có được.

Con hổ, tranh trổ giấy Việt Nam(1)

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Bạn đã sử dụng yếu tố, nguyên lí tạo hình nào trong quá trình thực hiện sản phẩm mĩ thuật?
- Bạn đã lựa chọn vật liệu, cách thức thực hiện sản phẩm như thế nào?
- Theo bạn, sản phẩm mĩ thuật bằng phương pháp trổ giấy có ưu điểm và hạn chế gì?
- Sản phẩm mĩ thuật từ phương pháp trổ giấy có thể biểu đạt tương quan về độ dày – mỏng của nét, đặc – rỗng của hình được không? Vì sao?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Nguyễn Bá Hoàn, *Quà lưu niệm*

(1) Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

2. Ngô Quang Thế, *Thiệp chúc mừng*

3. Nguyễn Văn Thành, *Quà lưu niệm*

4. Lê Hải, *Đèn lồng*

VẬN DỤNG

Thực hiện một sản phẩm có tính trang trí ứng dụng trong cuộc sống bằng nghệ thuật trổ giấy thủ công sử dụng trang trí phòng khách, phòng ngủ, phòng ăn,...

Chủ đề 6

GIAO THÔNG CÔNG CỘNG TRONG SÁNG TẠO MĨ THUẬT

Bài 11: Phương tiện giao thông công cộng trong sáng tạo mĩ thuật

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu được đặc điểm tạo hình của phương tiện giao thông công cộng.
- Củng cố được kĩ năng quan sát, tư duy hình ảnh, thu thập thông tin, dữ liệu trong tạo dáng được một phương tiện giao thông công cộng từ vật liệu sẵn có.
- Vận dụng được kiến thức bài học vào thiết kế một đồ chơi làm quà tặng từ vật liệu sẵn có hoặc tạo một sản phẩm mĩ thuật 2D (3D) thể hiện lại một phương tiện giao thông công cộng.
- Hiểu được sự cần thiết, lợi ích của phương tiện giao thông công cộng trong xã hội hiện đại.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về phương tiện giao thông công cộng

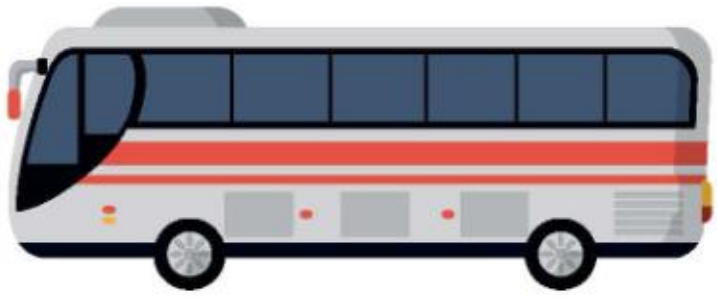
- Quan sát và mô tả hình dáng các phương tiện giao thông dưới đây.
- Em thấy công năng của các phương tiện giao thông công cộng có điểm gì khác với phương tiện giao thông cá nhân?

1. Tàu bay(1)

2. Phà chở khách(2)

3. Xe khách(3)

4. Taxi(4)

Phương tiện giao thông công cộng gồm: xe buýt, ô tô chở khách tuyến cố định, tàu bay chở khách, tàu hoả chở khách (gồm cả phương tiện đường sắt đô thị), tàu thuỷ chở khách, phà chở khách(5).

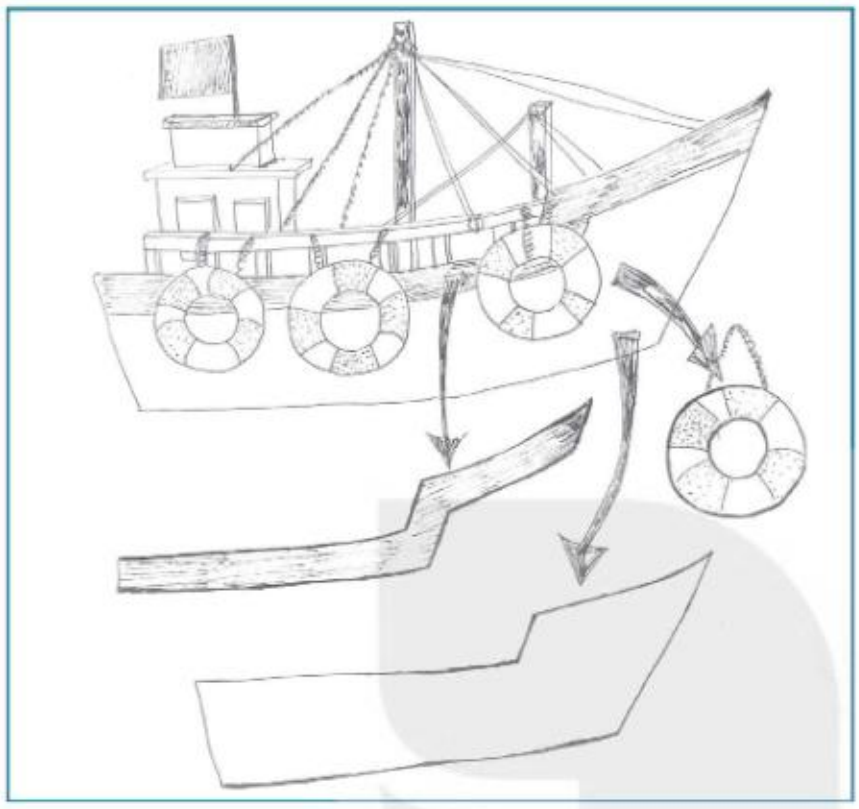
---

(1), (2), (3), (4) Nguồn: shutterstock

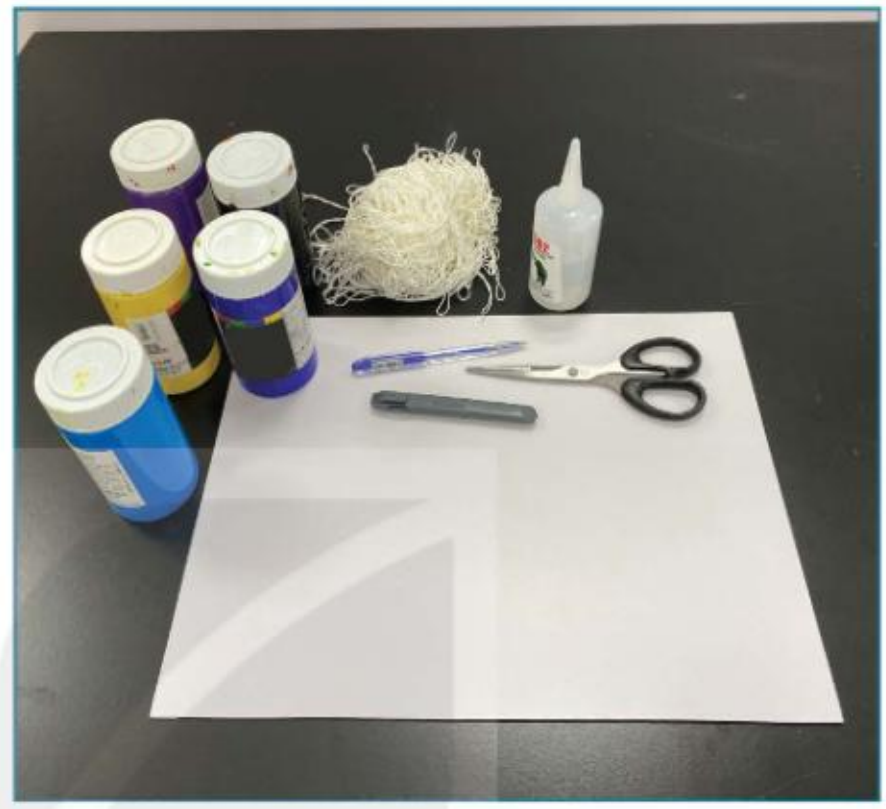
(5) Khoản 1 Điều 2 Thông tư 39/2012/TT-BGTVT

THỂ HIỆN

Gợi ý cách thiết kế phương tiện giao thông công cộng (từ bản vẽ đến mô hình bằng vật liệu sẵn có)

Bước 1. Thể hiện ý tưởng bằng bản vẽ

Bước 2. Lựa chọn vật liệu để phù hợp với sản phẩm từ bản vẽ thiết kế

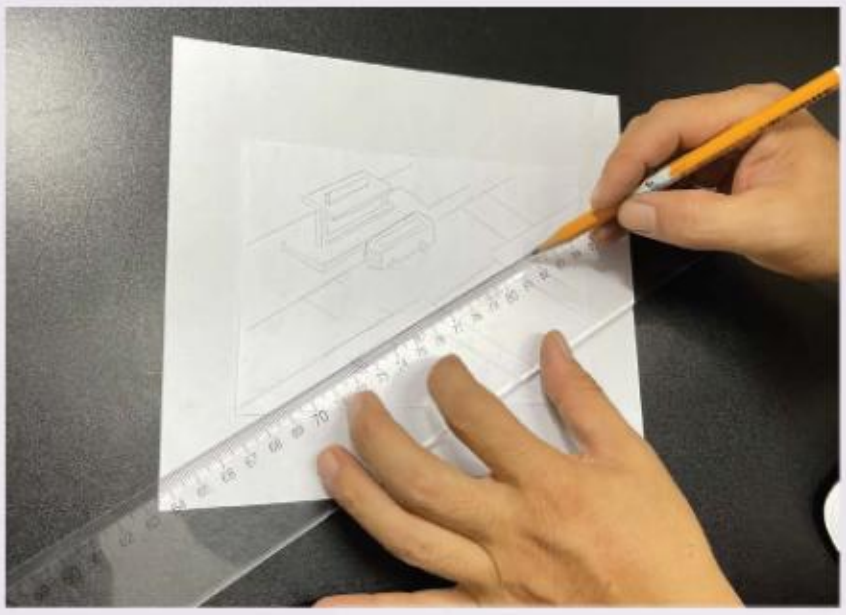

Bước 3. Chế tác vật liệu thành từng bộ phận của sản phẩm

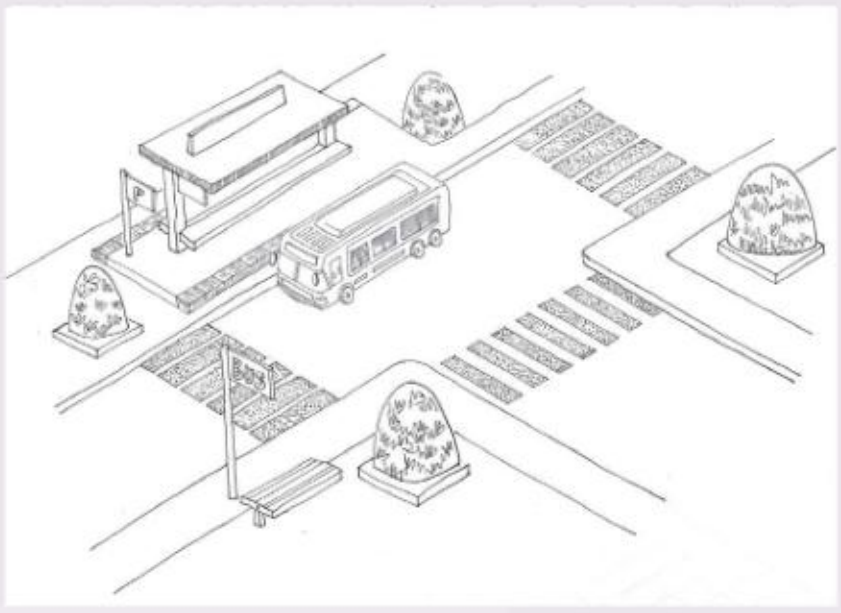

Bước 4. Lắp ráp các bộ phận và hoàn thiện sản phẩm tàu thuỷ

Gợi ý cách thực hiện sản phẩm mĩ thuật thể hiện phương tiện giao thông tạo cảm giác 3D trên giấy

Bước 1. Tìm bố cục, vẽ phác hình tổng thể, chi tiết và thể hiện cân đối, hài hoà trên giấy

Bước 2. Chỉnh sửa hình chi tiết bằng bút đậm màu, lược bỏ nét thừa, bổ sung chi tiết cho bài vẽ hấp dẫn

Bước 3. Điều chỉnh chi tiết, thể hiện màu theo ý thích

Bước 4. Hoàn thiện bài vẽ

Em có biết:

I-xô-mê-tríc (Isometric) là một trong các phương pháp để mô tả hình ảnh của các đối tượng 3D trong không gian hai chiều. Bản vẽ được thể hiện ba trục toạ độ xuất hiện như nhau với góc giữa bất kì hai trong số chúng là 120 độ. Tất cả các đường thẳng đứng được vẽ theo chiều dọc, tất cả các đường ngang chênh 30 độ so với đường cơ sở.

Tạo một sản phẩm mĩ thuật thể hiện vẻ đẹp của phương tiện giao thông công cộng theo cách em yêu thích

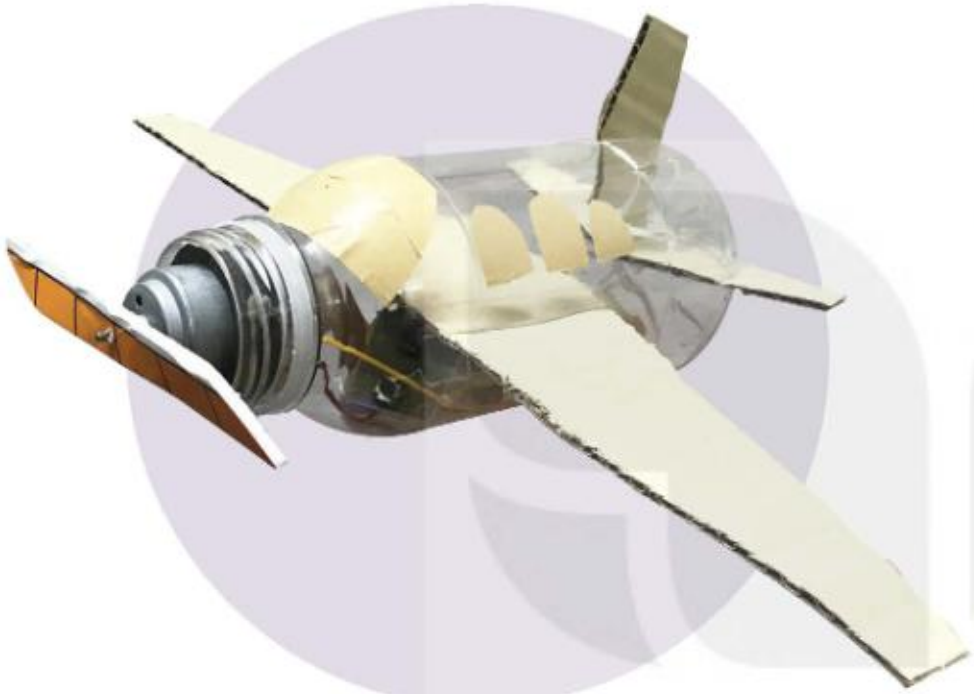
KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Theo bạn, hiệu quả khi thể hiện không gian của phương pháp vẽ I-xô-mê-tríc là gì?
- Quan sát sản phẩm đã thực hiện, bạn có thể gợi ý cần thay đổi hay thêm bớt chi tiết nào để sản phẩm đạt hiệu quả tạo hình tốt hơn? Vì sao cần phải thêm hay bớt những chi tiết ấy?
- Sản phẩm nào theo bạn nhận thấy là hoàn thiện nhất? Vì sao?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Ngô Lê Vũ, *Tàu bay*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy báo và vỏ chai nhựa

2. Nguyễn Lê Mai, *Đoàn tàu hoả*, sản phẩm mĩ thuật từ màu nước

3. Trương Thu Hương, *Tàu hoả*, sản phẩm mĩ thuật từ bìa

VẬN DỤNG

Sử dụng vẻ đẹp tạo hình của phương tiện giao thông để trang trí một đồ vật mà em yêu thích.

Bài 12: Thiết kế, trang trí áo phông

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu được vai trò của truyền thông qua hình ảnh trên sản phẩm.
- Biết khai thác vẻ đẹp tạo hình phương tiện giao thông công cộng trong thiết kế, trang trí áo phông với mục đích truyền thông.
- Vận dụng được kiến thức bài học để trang trí được phụ kiện phục trang.
- Có ý thức sử dụng sản phẩm tuyên truyền cho văn hoá giao thông.

QUAN SÁT

Tìm hiểu thiết kế áo phông sử dụng hình ảnh phương tiện giao thông công cộng

- Tính phổ biến của hình ảnh truyền thông trên áo phông là gì?
- Em có nhận xét gì về đặc điểm tạo hình: nét, hình, chữ, màu sắc,...
- Để truyền thông về giao thông công cộng, em sử dụng hình ảnh phương tiện nào trong thiết kế áo phông?

1. Thiết kế áo phông truyền thông về an toàn giao thông đường thuỷ(1)

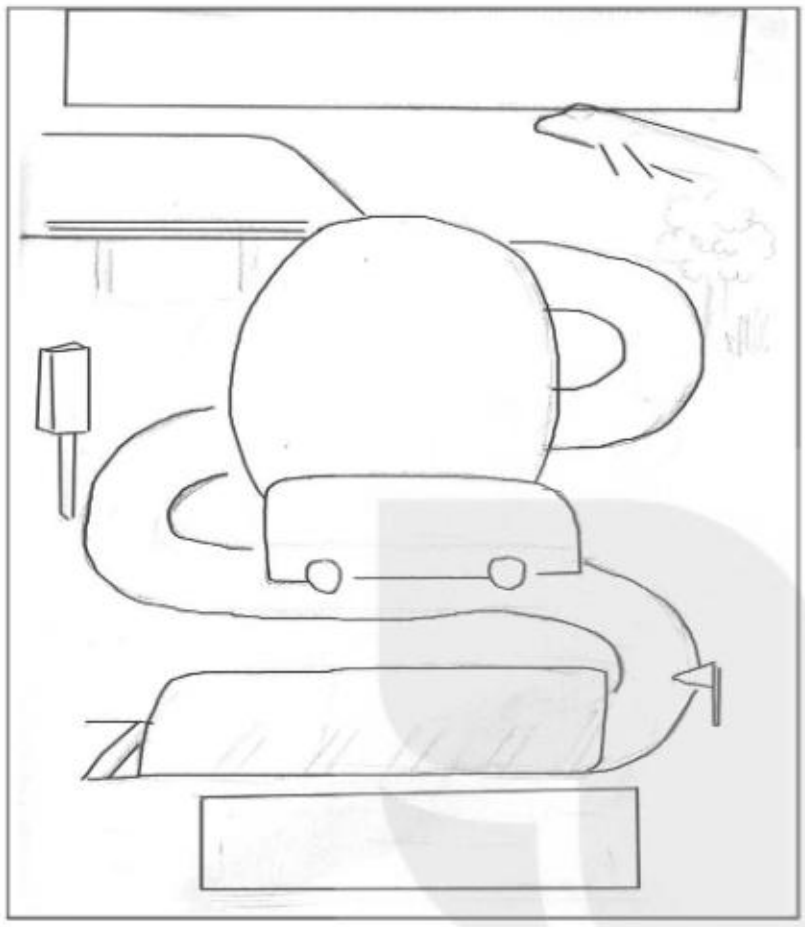
2. Thiết kế áo phông truyền thông về an toàn giao thông(2)

(1), (2) Nguồn: Duy An

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

THỂ HIỆN

Gợi ý cách thiết kế, trang trí áo phông tuyên truyền tham gia giao thông công cộng

Bước 1. Phác hình thể hiện ý tưởng

Bước 2. Kẻ chữ và thể hiện chi tiết

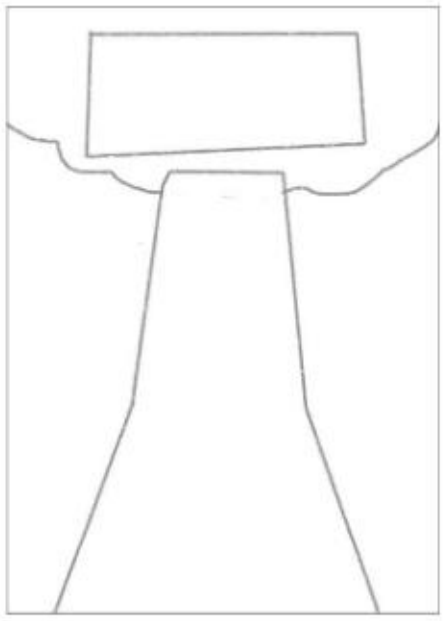

Bước 3. Lựa chọn màu để thể hiện, chú ý đến sự kết hợp hài hoà của màu sắc, sắc độ đậm – nhạt rõ ràng

Bước 4. Hoàn thiện sản phẩm

Gợi ý cách thiết kế mẫu áo phông tuyên truyền giao thông công cộng bằng hình thức cắt, dán vải

Bước 1. Phác hình, thể hiện ý tưởng

Bước 2. Vẽ và cắt các thành phần chính, chi tiết cần trang trí

Bước 3. Thiết kế kiểu dáng áo phông

Bước 4. Thể hiện hình ảnh cần tuyên truyền

Em có biết:

Sử dụng hình ảnh để truyền thông trong thiết kế thời trang mang tính tượng trưng, nhằm mục đích truyền đạt thông tin về một sản phẩm, một sự kiện. Hình ảnh để truyền thông thường được in, vẽ, sử dụng kết hợp nhiều đặc điểm tạo hình và nội dung của hình ảnh sử dụng với mục đích truyền thông:

- Hình minh hoạ cần rõ ràng, sắc nét, cô đọng;
- Màu sắc có độ tương phản mạnh và theo mảng;
- Nội dung chữ ngắn gọn, súc tích.

Em hãy khai thác ý nghĩa và vẻ đẹp tạo hình của phương tiện giao thông công cộng để thiết kế áo phông truyền thông về lợi ích của giao thông công cộng trong đời sống xã hội

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Thông qua sản phẩm thiết kế áo phông, bạn muốn truyền tải thông điệp gì đến người xem?
- Trong quá trình thiết kế áo phông (ý tưởng, tạo hình, hoà sắc...), bạn thấy khó khăn ở bước nào nhất? Vì sao?
- Theo bạn, cần bổ sung chi tiết hoặc màu sắc như thế nào để sản phẩm thiết kế áo phông có tính cô đọng, gây được sự chú ý của người xem?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Hoàng Khánh Thư, thiết kế áo phông *An toàn giao thông công cộng*, chất liệu màu sáp

2. Thuỵ An, thiết kế áo phông *An toàn hàng không*, chất liệu màu dạ

VẬN DỤNG

Vận dụng kiến thức bài học để sáng tạo tranh áp phích về chủ đề giao thông.

Chủ đề 7

MĨ THUẬT VIỆT NAM THỜI KÌ HIỆN ĐẠI

Bài 13: Một số tác giả, tác phẩm mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại

Yêu cầu cần đạt:

- Biết được giá trị tạo hình của nền mĩ thuật Việt Nam hiện đại thông qua một số tác giả, tác phẩm.
- Viết được một bài luận về tác giả, tác phẩm hoặc vẽ theo một trường phái mĩ thuật Việt Nam hiện đại.
- Vận dụng được kiến thức đã học xây dựng một video clip/ một tờ báo tường về nghệ thuật Việt Nam hiện đại.
- Tự hào về nền mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại.

QUAN SÁT

Tìm hiểu đặc điểm tạo hình của một số tác phẩm mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại

- Đặc điểm tạo hình của mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại là gì?
- Mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại thường khai thác những đề tài nào?

1. Nguyễn Tư Nghiêm, *Con nghé*, 1957, tranh sơn mài[1]

2. Lê Anh Vân, *Chiến luỹ*, 1984, tranh sơn dầu[2]

Mĩ thuật Việt Nam hiện đại có thể phân kì như sau: Giai đoạn từ 1925 – 1945, mĩ thuật Việt Nam theo các khuynh hướng, trường phái nghệ thuật phương Tây, thông qua các hoạ sĩ được đào tạo ở Trường Mĩ thuật Đông Dương; Giai đoạn từ 1946 – 1975, mĩ thuật Việt Nam lấy khuynh hướng hiện thực xã hội chủ nghĩa làm chủ đạo; Giai đoạn từ 1976 đến nay, mĩ thuật Việt Nam có nhiều khuynh hướng sáng tác đa dạng trong bối cảnh hội nhập thế giới ngày một sâu rộng.

(1), (2) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

THỂ HIỆN

Một số tác giả, tác phẩm tiêu biểu của mĩ thuật hiện đại Việt Nam

Thành tựu của mĩ thuật hiện đại Việt Nam được thể hiện qua các tác giả, tác phẩm tiêu biểu ở mỗi giai đoạn.

Trong giai đoạn đầu, các hoạ sĩ được tiếp thu nghệ thuật hiện đại phương Tây qua một số trường phái như: hoạ sĩ Nguyễn Phan Chánh với tác phẩm tranh lụa *Chơi ô ăn quan* (1931), hoạ sĩ Nguyễn Gia Trí với tác phẩm tranh sơn mài *Thiếu nữ trong vườn* (1939), hoạ sĩ Tô Ngọc Vân với tác phẩm tranh sơn dầu *Thiếu nữ bên hoa huệ* (1943), hoạ sĩ Nguyễn Khang với tác phẩm tranh sơn mài *Đánh cá đêm trăng* (1943),... Sau năm 1945, nhiều hoạ sĩ đã tiếp nhận và phát triển phong cách hiện thực xã hội chủ nghĩa trong những sáng tác của mình, tiêu biểu có thể kể đến như: hoạ sĩ Nguyễn Sỹ Ngọc với tác phẩm tranh sơn mài *Tình quân dân* (1949), hoạ sĩ Nguyễn Sáng với tác phẩm tranh sơn dầu *Giặc đốt làng tôi* (1954), hoạ sĩ Lê Quốc Lộc với tác phẩm tranh sơn mài *Qua bản cũ* (1957),...

Từ năm 1976 đến nay, nhiều tác phẩm mĩ thuật với sự đa dạng trong chất liệu (sơn dầu, sơn mài, màu nước, màu bột,...), đề tài (phong cảnh, chân dung, sinh hoạt,...) đã cho thấy mĩ thuật hiện đại Việt Nam thành công trong việc tiếp nối truyền thống cũng như hội nhập với các trào lưu mĩ thuật trên thế giới.

1. Nguyễn Phan Chánh, *Chơi ô ăn quan*, 1931, tranh lụa[1]

2. Nguyễn Sáng, *Giặc đốt làng tôi*, 1954, tranh sơn dầu[2]

3. Tô Ngọc Vân, *Thiếu nữ bên hoa huệ*, 1943, tranh sơn dầu[3]

(1), (3) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân
(2) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

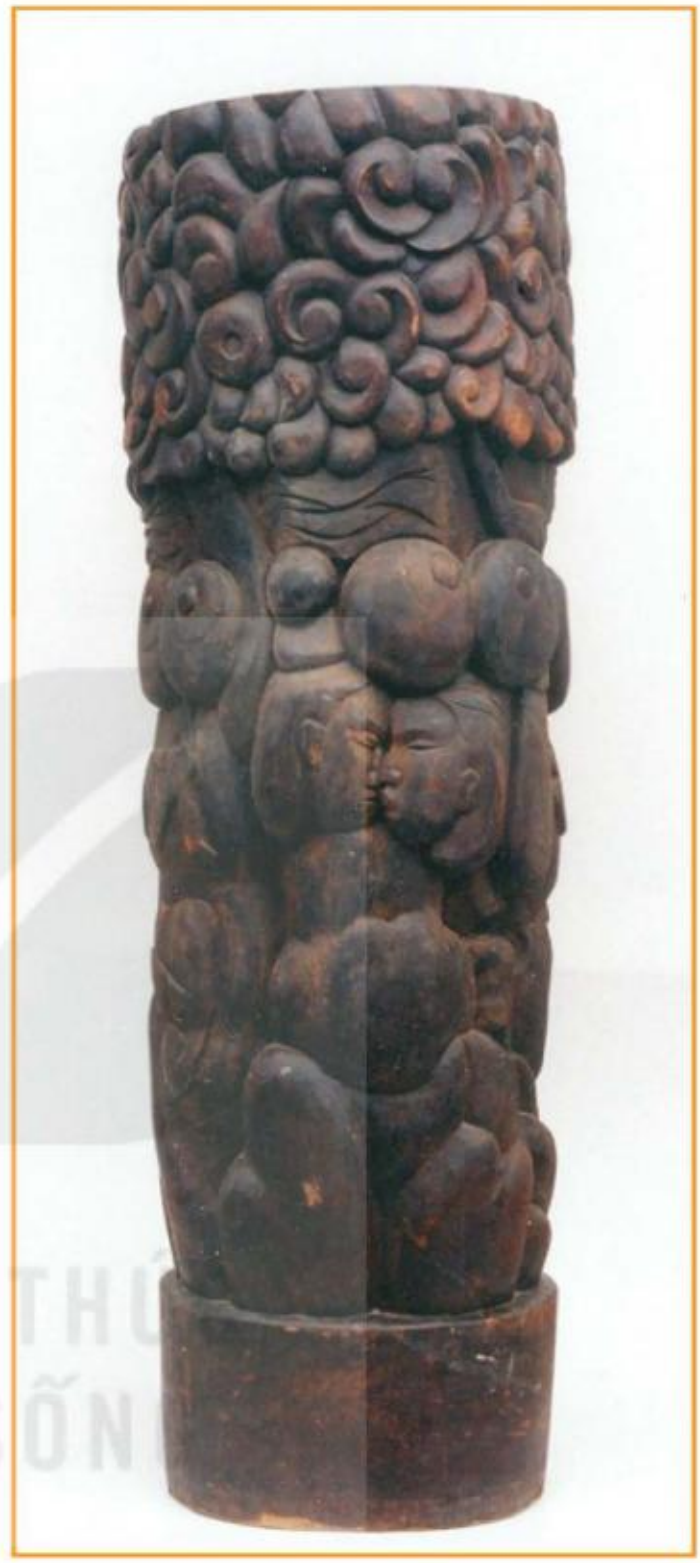
Về điêu khắc, nhà điêu khắc Nguyễn Thị Kim với tác phẩm tượng *Chân dung Bác Hồ* (1946), nhà điêu khắc Diệp Minh Châu với tác phẩm tượng *Võ Thị Sáu* (1958), nhà điêu khắc Nguyễn Hải với các tác phẩm tượng *Mùa xuân chiến thắng* (1976),...

1. Diệp Minh Châu, *Bác Hồ với thiếu nhi (Bác Hồ ở chiến khu Việt Bắc)*, 1990, tượng đài chất liệu đồng(1)

2. Trịnh Dân, *Cắt dây thép gai*, 1980, tượng gang(2)

3. Dương Đăng Cẩn, *Tình đất hương cây*, tượng gỗ(3)

Lựa chọn một trong hai cách thực hành:

- **Viết bài giới thiệu (từ 10 đến 15 câu) về một tác giả, tác phẩm mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại.**
- **Khai thác ngôn ngữ tạo hình của một tác phẩm mĩ thuật trong thời kì mĩ thuật Việt Nam hiện đại vào sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.**

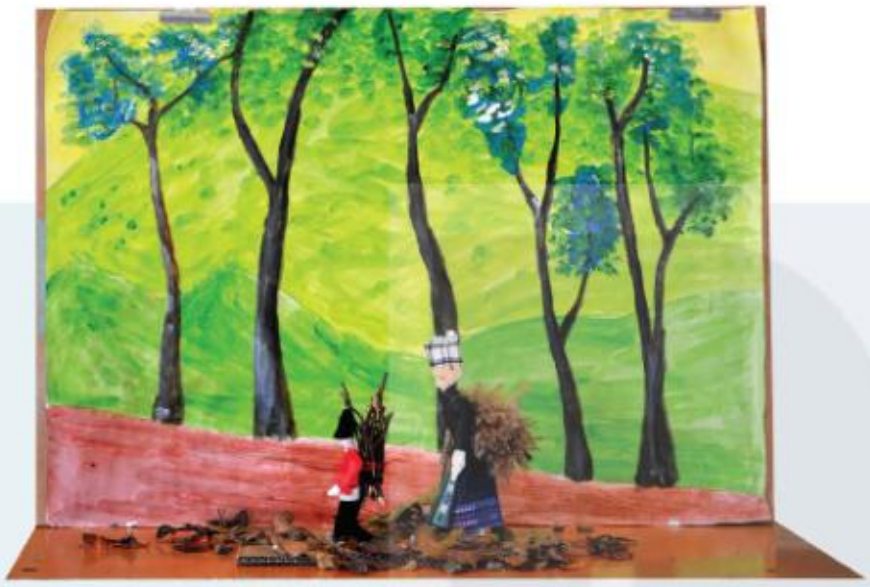
(1) Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh
(2), (3) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Sản phẩm mĩ thuật của bạn khai thác vẻ đẹp tạo hình hay đề tài trong tác phẩm mĩ thuật nào?
- Bài viết của bạn giới thiệu, phân tích tác giả, tác phẩm nào của nền mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại? Vì sao bạn chọn tác giả, tác phẩm ấy?
- Khi viết bài, bạn đã khai thác thông tin từ nguồn nào? Điều thuận lợi và khó khăn của bạn khi tìm hiểu thông tin về tác giả, tác phẩm là gì? Bạn đã khắc phục điều này như thế nào?

1. Bùi Tiến Dũng, *Đi chợ*, sản phẩm mĩ thuật từ màu bột

2. Vương Thu Trang, *Đi cấy*, sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

3. Mai Thu Bình, *Giã bánh giầy*, sản phẩm mĩ thuật từ màu goát

VẬN DỤNG

Tìm hiểu, làm video clip (hoặc vẽ sơ đồ) giới thiệu về tác giả, tác phẩm tiêu biểu của nền mĩ thuật Việt Nam thời kì hiện đại.

Bài 14: Nghệ thuật thiết kế Việt Nam thời kì hiện đại

Yêu cầu cần đạt:

- Biết được khái quát về lịch sử của nghệ thuật thiết kế Việt Nam thời kì hiện đại.
- Hiểu và thiết kế được một sản phẩm mĩ thuật ứng dụng.
- Vận dụng được đặc điểm cơ bản của thiết kế hiện đại trong thiết kế đồ gia dụng.
- Yêu thích ngành thiết kế mĩ thuật ứng dụng.

QUAN SÁT

Tìm hiểu một số sản phẩm của nghệ thuật thiết kế Việt Nam thời kì hiện đại

- Nêu một số sản phẩm thiết kế Việt Nam tiêu biểu thời kì hiện đại.
- Hãy nêu đặc điểm tiêu biểu của nghệ thuật thiết kế Việt Nam thời kì hiện đại.

1. Nguyễn Sáng, *Bộ tem bưu chính đầu tiên của nước Việt Nam độc lập*, 1946(1)

2. Nguyễn Văn Y, *Bộ ấm chè*, 1963(2)

Nghệ thuật thiết kế Việt Nam thời kì hiện đại được biết đến với việc thành lập Trường Mĩ nghệ Thủ Dầu Một (1901); Trường Mĩ nghệ Biên Hoà (1903) và dấu mốc là Trường Quốc gia Mĩ nghệ, nay là Trường Đại học Mĩ thuật Công nghiệp Hà Nội (1949) với các ngành đào tạo như: sơn mài, chạm kim, dệt thảm len, nghề mộc,...

Đến thập niên 60 của thế kỉ 20, các cụm từ như "mĩ thuật công nghiệp", "thiết kế tạo dáng công nghiệp", "mĩ thuật ứng dụng" đã bắt đầu xuất hiện và phát triển ở Việt Nam.

(1) Nguồn: vietstamp.net

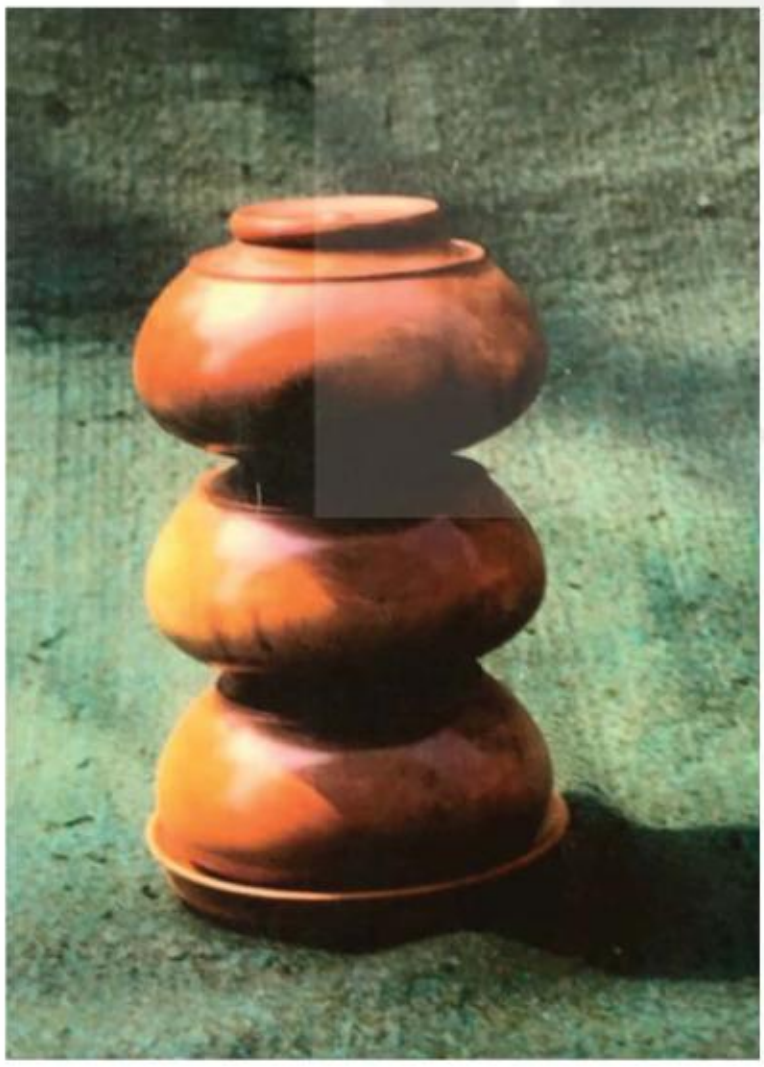
(2) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

1. Khuyết danh, *Áo dài kiểu Lê Phổ*, khoảng giữa thế kỉ 20[1]

2. Phạm Hậu, *Tù gỗ trang trí sơn mài*, khoảng giữa thế kỉ 20[2]

3. Lê Huy Văn, *Hộp đựng chè*, 1987[3]

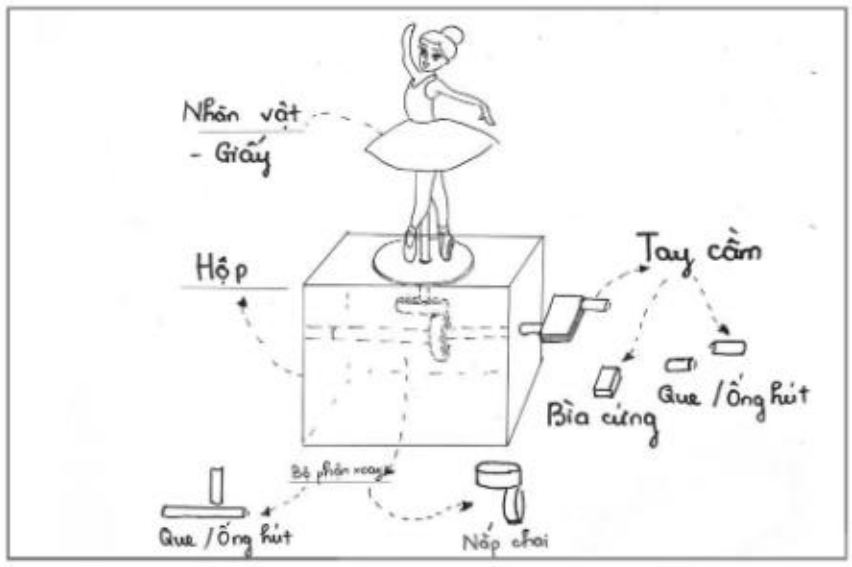

4. Lê Thiệp, *30/4/1975 Việt Nam toàn thắng, cả nước thống nhất tiến lên chủ nghĩa xã hội*, 1985, tranh cổ động[4]

(1), (3), (4) Nguồn: Tư liệu
(2) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân

THỂ HIỆN

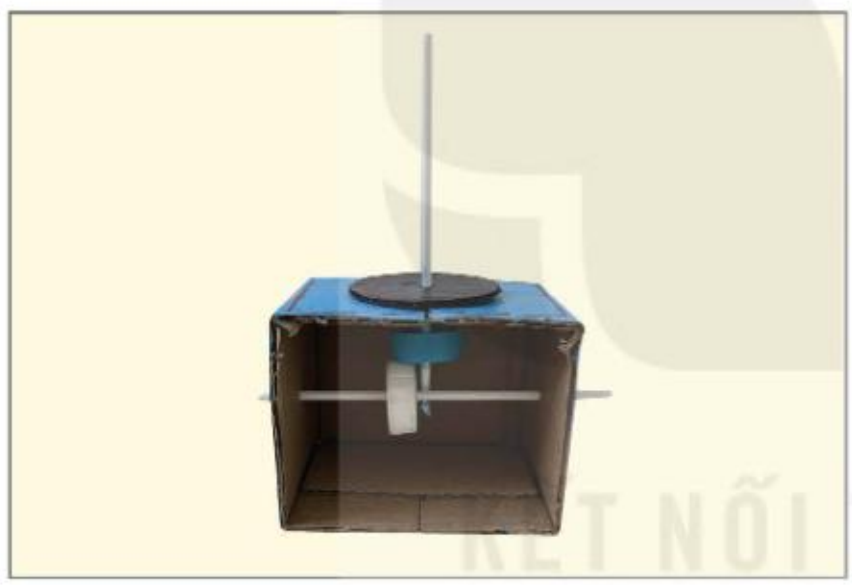
Gợi ý các bước thiết kế đồ chơi từ bản vẽ đến mô hình bằng vật liệu sẵn có

Bước 1. Vẽ bản vẽ thiết kế đơn giản thể hiện ý tưởng và vật liệu sử dụng

Bước 2. Sử dụng vật liệu sẵn có tạo dáng đồ chơi theo ý tưởng thể hiện trong bản vẽ

Bước 3. Tạo các chi tiết và bộ phận tạo chuyển động của hộp đồ chơi

Bước 4. Lắp ghép các bộ phận và hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Sản phẩm thiết kế hiện đại thường có các đặc điểm sau:

- Tính thẩm mĩ: Ở sản phẩm thiết kế, tính thẩm mĩ thể hiện ở hình khối, màu sắc, chất liệu và sự kết hợp một cách hài hoà của các yếu tố này.
- Công năng: Khi thiết kế, sản phẩm ứng dụng luôn phục vụ một mục đích cụ thể. Đặc điểm này thể hiện tính hiệu quả hay chất lượng sử dụng, phục vụ nhu cầu cuộc sống.
- Tính kinh tế: Thể hiện ở khả năng thực hiện trong điều kiện thuận lợi, đáp ứng nhu cầu cho nhiều người, giá thành sản xuất hạ, tính ưu việt trong sử dụng cao,...
- Tính phổ biến: Sản phẩm có khả năng sản xuất hàng loạt, phù hợp với nhiều đối tượng khác nhau.

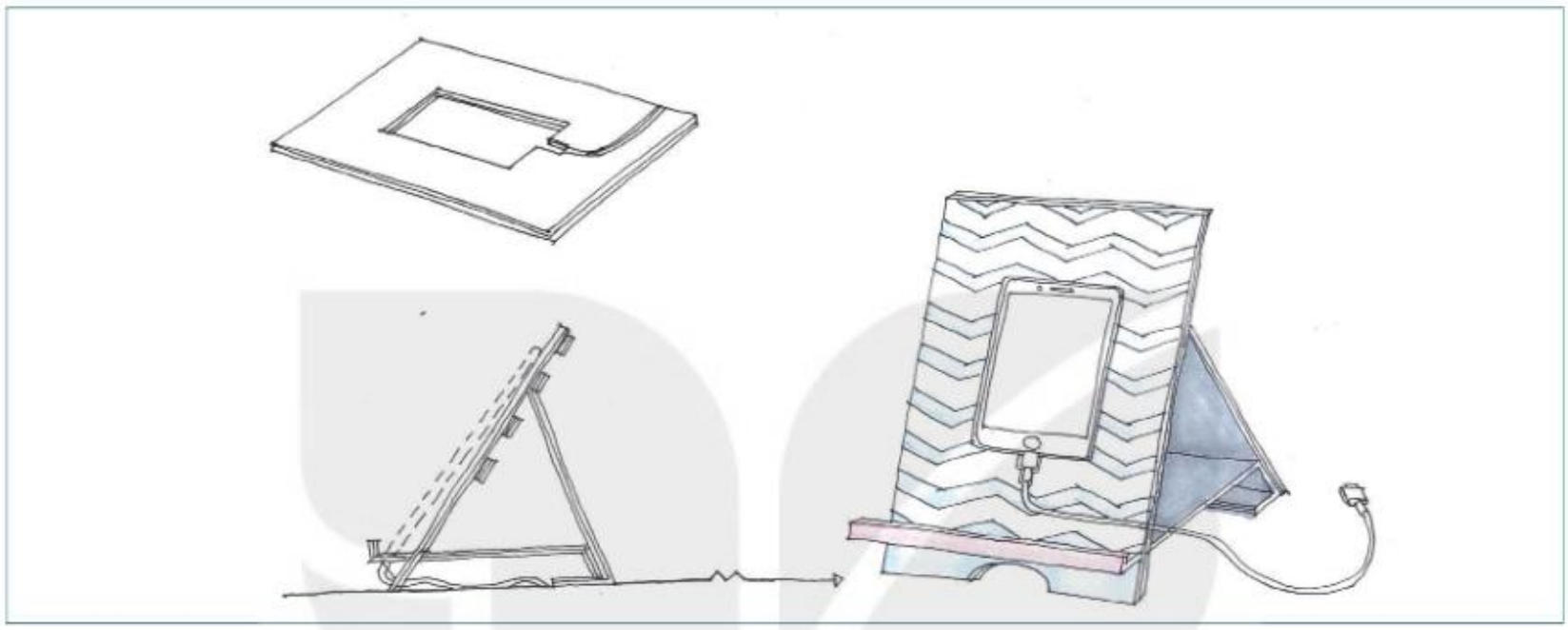
Thiết kế một sản phẩm thuộc lĩnh vực thiết kế công nghiệp bằng vật liệu sẵn có

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

- Sản phẩm được làm từ những vật liệu sẵn có nào?
- Sản phẩm được khai thác từ ý tưởng nào?
- Tính thẩm mĩ của sản phẩm có phù hợp với công năng sử dụng không? Vì sao?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Lê Ngọc, *Bản vẽ thiết kế giá để điện thoại*

2. Phạm Huy Quang, *Lọ hoa*, sản phẩm mĩ thuật từ vật liệu tái sử dụng

3. Mai Thu Bình, *Đồ chơi*, sản phẩm mĩ thuật dành cho thiếu nhi bằng vật liệu sẵn có

VẬN DỤNG

Lên ý tưởng và vẽ phác thảo thiết kế một sản phẩm đồ gia dụng em yêu thích, trong đó thể hiện được những đặc điểm mà một sản phẩm thiết kế hiện đại cần có.

Chủ đề 8

HƯỚNG NGHIỆP

Bài 15: Ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu được vai trò của mĩ thuật trong đời sống văn hoá xã hội.
- Liệt kê được một số ngành nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình.
- Viết được một bài luận hoặc làm một đoạn video clip,... giới thiệu ngành nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình.
- Liên hệ thực tế và bước đầu có ý thức tìm hiểu công việc liên quan đến lĩnh vực mĩ thuật tạo hình phù hợp với năng lực bản thân.

QUAN SÁT

Tìm hiểu một số hình ảnh công việc liên quan đến mĩ thuật tạo hình

- Em biết những công việc nào liên quan đến mĩ thuật tạo hình?
- Trong các công việc liên quan đến mĩ thuật tạo hình, em thích công việc nào nhất? Vì sao?

– **Hình ảnh liên** quan đến công việc của ngành Hội hoạ

1. Hoạ sĩ vẽ tranh chất liệu sơn mài(1)

2. Hoạ sĩ vẽ tranh chất liệu sơn dầu(2)

3. Hoạ sĩ vẽ tranh phong cảnh(3)

4. Hoạ sĩ vẽ tranh chân dung(4)

(1) Nguồn: Triệu Khắc Tiến
(2), (3), (4) Nguồn: Shutterstock

– **Hình ảnh công việc liên quan đến ngành Đồ hoạ tranh in**

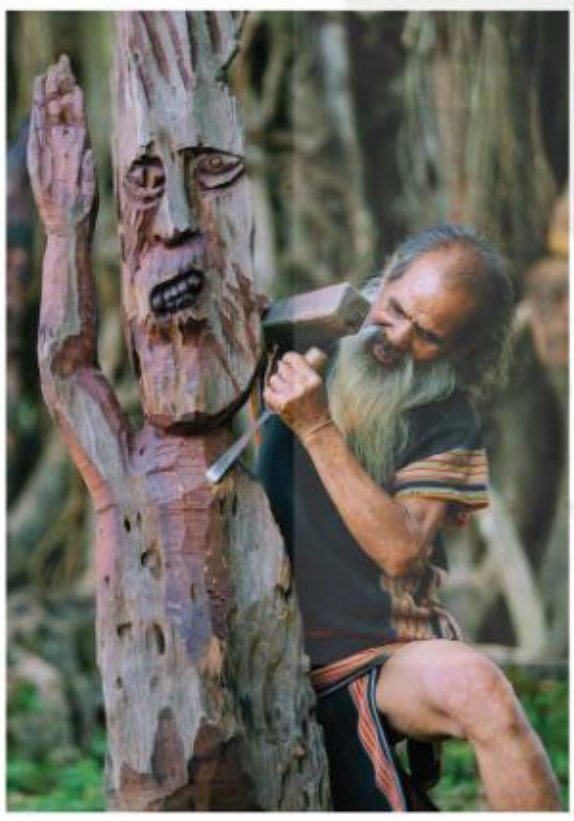

1. Nghệ nhân khắc ván in tranh khắc gỗ[1]

2. Nghệ nhân thể hiện kĩ thuật in tranh dân gian Đông Hồ[2]

– **Hình ảnh công việc liên quan đến ngành Điêu khắc**

3. Nghệ nhân đang tạc tượng gỗ[3]

4. Nhà điêu khắc đang thực hành phác thảo phù điêu[4]

Lĩnh vực mĩ thuật tạo hình có nhiều ngành như: Hội hoạ, Điêu khắc, Đồ hoạ tranh in với các tên gọi nghề chung như: hoạ sĩ, nhà điêu khắc. Ngành Hội hoạ chia ra nhiều chất liệu tạo hình như: sơn mài, sơn dầu, lụa, màu nước, màu bột,... Ngành Điêu khắc lại có các chất liệu cơ bản như: đất nung, gốm, gỗ, đá, đồng, sắt, thép, sáp, sa mốt, xi măng, bê tông,... Đồ hoạ tranh in được phân chia theo các kĩ thuật tạo hình như: in nổi, in lõm, in phẳng (hoặc in bằng), in xuyên, in độc bản,...

---

(1), (2) Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh
(3) Nguồn: Nguyễn Ngọc Thái
(4) Nguồn: Shutterstock

THỂ HIỆN

Gợi ý cách giới thiệu về ngành, nghề mĩ thuật tạo hình

Bước 1: Lựa chọn ngành, nghề mĩ thuật tạo hình và lựa chọn hình ảnh để thể hiện thông qua sưu tầm trên sách, báo, internet,...

Bước 2: Sắp xếp hình ảnh để thể hiện nội dung.

Bước 3: Viết lời giới thiệu về đặc điểm của ngành, nghề mĩ thuật truyền thống, cơ sở đào tạo, hoạt động đặc trưng, thị trường,...

Bước 4: Trao đổi trong nhóm và hoàn thiện bài giới thiệu.

Lưu ý: Căn cứ vào điều kiện thực tế để lựa chọn hình thức trình bày phù hợp như: PowerPoint, sơ đồ tư duy, video clip,...

1. Hoạt động sáng tác tranh sơn mài ở xưởng vẽ(1)

Em có biết:

Những công việc liên quan đến mĩ thuật tạo hình góp phần quan trọng giúp cuộc sống trở nên tươi đẹp hơn ở các phương diện giáo dục, nhận thức, sáng tạo, thưởng thức,... Hiện nay, nhiều trường đại học và cao đẳng ở Việt Nam có những mã ngành đào tạo liên quan đến mĩ thuật tạo hình như: Lí luận, lịch sử và phê bình mĩ thuật; hội hoạ, điêu khắc, đồ hoạ (tranh in), mĩ thuật đô thị,...

Lựa chọn một ngành, nghề mĩ thuật tạo hình yêu thích và thực hiện thuyết trình theo nhóm (PowerPoint, sơ đồ tư duy, video clip) để giới thiệu

(1) Nguồn: Triệu Khắc Tiến

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật nhóm đã thực hiện và trả lời những câu hỏi sau:

– Sản phẩm của nhóm bạn thực hiện bằng hình thức nào? Sản phẩm giới thiệu về ngành, nghề nào của lĩnh vực mĩ thuật tạo hình?

– Trong những sản phẩm của các nhóm đã trình bày, bạn thích sản phẩm nào nhất? Tại sao?

– Theo bạn, việc áp dụng khoa học kĩ thuật trong bài trình bày có hiệu quả thế nào?

Sản phẩm của học sinh

1. Nguyễn Hoàng Linh, *Sơ đồ về quá trình làm vóc và tranh sơn mài*

2. Phan Hà Anh, *Trích đoạn video clip quá trình làm tranh sơn mài*

VẬN DỤNG

Viết bài luận ngắn giới thiệu sự đa dạng và ý nghĩa của ngành, nghề thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình.

Bài 16: Đặc trưng của ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình

Yêu cầu cần đạt:

- Nêu được yếu tố đặc trưng của một số ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình.
- Biết được các bước thực hiện một tác phẩm mĩ thuật của hoạ sĩ.
- Thể hiện được kiến thức, kĩ năng liên môn thông qua sản phẩm cụ thể.
- Nhận định được lĩnh vực chuyên ngành phù hợp với sở thích cá nhân.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về thị trường của sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật tạo hình qua các câu hỏi sau:

- Tác phẩm, sản phẩm thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình được sử dụng vào mục đích gì?
- Hãy cho biết khả năng đáp ứng nhu cầu thị trường của tác phẩm, sản phẩm thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình.
- Tìm hiểu và cho biết một tác phẩm mĩ thuật được đấu giá thành công cao nhất là bao nhiêu.

1. Một buổi giới thiệu triển lãm tranh[1]

Thị trường trao đổi, mua bán sản phẩm tác phẩm mĩ thuật là nơi người mua và người bán kinh doanh hàng hoá, dịch vụ và tác phẩm nghệ thuật theo những nhu cầu, mục đích khác nhau. Về cơ bản, sản phẩm, tác phẩm nghệ thuật được giao dịch trực tiếp từ nghệ sĩ hoặc qua các nhà sưu tầm, nhà đấu giá có đủ chức năng được phép hoạt động trong lĩnh vực này.

(1) Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

THỂ HIỆN

Một số yếu tố đặc trưng của ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình

– Ngôn ngữ tạo hình

Sản phẩm, tác phẩm thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình sử dụng các yếu tố tạo hình như: chấm, nét, hình, khối, màu sắc, đậm – nhạt, chất cảm, không gian và nguyên lí tạo hình như: cân bằng, tương phản, lặp lại, nhịp điệu, nhấn mạnh, chuyển động, tỉ lệ, hài hoà để thể hiện hiện thực khách quan theo quan điểm nghệ thuật của nghệ sĩ.

1. Lê Thị Lựu, *Người phụ nữ bên các con*, tranh lụa[1]

Bà được xem là nữ hoạ sĩ đầu tiên của nền mĩ thuật hiện đại Việt Nam. Trong tác phẩm của mình, nhân vật được thể hiện có khuôn mặt trái xoan; mang trang phục truyền thống. Tranh có bố cục cân đối, hài hoà; màu sắc tươi sáng với bảng màu mang phong cách riêng của mình.

– Giá trị kinh tế

Về cơ bản, trong sáng tạo của mình, sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật hướng đến đối tượng công chúng nghệ thuật, để thưởng thức, cảm nhận giá trị thẩm mĩ. Ngày này, tiếp thị nghệ thuật là một yếu tố liên quan đến việc phát triển thị trường nghệ thuật nói chung giúp cho nhiều sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật được đón nhận, mua bán với giá trị thương mại lớn.

2. Uy-lem đờ Cun-ning (Willem de Kooning), *Trao đổi* (Interchange), 1955, tranh sơn dầu[2]

Tác phẩm là một kiệt tác mang tính đột phá và có ảnh hưởng lớn tới trường phái Biểu hiện trừu tượng, được một nhà sưu tập mua với giá 300 triệu đô la Mỹ vào năm 2015.

(1) Nguồn: Bộ sưu tập cá nhân
(2) Nguồn: Bloomberg

Tìm hiểu các bước vẽ tranh chì màu của hoạ sĩ

- Màu sắc trong tranh chì màu có đặc điểm gì?
- Kĩ thuật thể hiện trong tranh chì màu như thế nào?

Bước 1. Tìm hình và xây dựng bố cục

Bước 2. Lựa chọn hoà sắc và thể hiện sắc độ từ nhạt đến đậm

Bước 3. Thể hiện các chi tiết và hoàn thiện tác phẩm

Bước 4. Lồng tác phẩm vào khung và trưng bày

Em có biết:

Ở Việt Nam, ngành, nghề đào tạo liên quan đến lĩnh vực mĩ thuật tạo hình giúp người học có năng lực trong thực hành, sáng tạo, đáp ứng được các nhu cầu và vị trí công việc như: người tuyển chọn và giới thiệu tác phẩm, hoạ sĩ, nhà điêu khắc, nhà sư phạm, nhà phê bình, biên tập viên,... thuộc lĩnh vực mĩ thuật.

Thực hiện một sản phẩm mĩ thuật về một ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình em yêu thích

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thảo luận:

– Sản phẩm của bạn thể hiện đặc điểm tạo hình nào của ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình? Đặc điểm nào giúp bạn nhận ra điều này?

– Bạn thích sản phẩm mĩ thuật nào nhất? Tại sao?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Mai Phương, *Phong cảnh quê em*, sản phẩm mĩ thuật từ màu goát

2. Nguyễn Hoàng Linh, *Trường em*, sản phẩm mĩ thuật từ màu a-cờ-ry-lic

3. Tô Quang Thắng, *Luỹ tre và con cò*, sản phẩm mĩ thuật kết hợp nhiều vật liệu

VẬN DỤNG

Viết một bài luận hoặc thực hiện video clip về một số ngành, nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình.

Gợi ý:

– Công đoạn thực hiện;

– Chất liệu, màu sắc;

– Tác giả, tác phẩm nổi tiếng.

KIỂM TRA, TRƯNG BÀY SẢN PHẨM CUỐI NĂM

Yêu cầu cần đạt:

- Tóm tắt được vài nét về cuộc đời, sự nghiệp của một số nghệ sĩ nổi tiếng Việt Nam và thế giới.
- Trình bày được quan điểm cá nhân về sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật.
- Nhận biết được tác động của khoa học kĩ thuật đối với ngành nghề thiết kế.
- Củng cố và phát triển được kĩ năng trình bày và nhận thức về sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật.

1. Thông tin về tác giả, tác phẩm mĩ thuật

- Tác giả: tiểu sử tóm tắt, quá trình đào tạo, bối cảnh xã hội, một số thành tựu về tác phẩm,...
- Tác phẩm: chịu ảnh hưởng của trường phái nào, đặc điểm về tạo hình, đề tài thể hiện, chất liệu tạo hình,...

2. Tác động của khoa học kĩ thuật đối với ngành nghề thiết kế

- Bản vẽ thiết kế: đa dạng, từ bản vẽ giấy cho đến dựng mô hình giúp xem trước sản phẩm dự kiến theo dạng 3D,...
- Vật liệu mới: đáp ứng được các ý tưởng về kiểu dáng, màu sắc trong thiết kế sản phẩm,...

3. Hệ thống kiến thức, kĩ năng về môn Mĩ thuật trong năm học

- Sách giáo khoa *Mĩ thuật 8* gồm những bài học nào? Em hãy cho biết, những bài nào liên quan đến các nội dung: Lịch sử mĩ thuật, mĩ thuật tạo hình, mĩ thuật ứng dụng.
- Qua những bài học trong sách giáo khoa *Mĩ thuật 8*, em thấy những năng lực, phẩm chất nào được hình thành? Hãy nêu ví dụ cụ thể.
- Em dự định sẽ trưng bày các sản phẩm mĩ thuật mà mình đã thực hiện trong năm học lớp 8 ở đâu?
- Xây dựng Dự án học tập về một nội dung mĩ thuật nhóm em yêu thích theo gợi ý:
  + Mục đích: xác định rõ mục đích Dự án học tập nhóm em sẽ làm.
  + Phương tiện thực hiện: lựa chọn sử dụng công cụ, dụng cụ, vật liệu để thực hiện.
  + Sản phẩm: trình bày về kết quả của Dự án.

MỘT SỐ THUẬT NGỮ DÙNG TRONG SÁCH

	Thuật ngữ	Giải thích	Trang
B	Bút pháp	Là cách sử dụng yếu tố tạo hình tạo ấn tượng và hài hoà của các hoạ sĩ, nhà điêu khắc để tạo nên sự độc đáo trong tác phẩm của mình	36
Đ	Đồ gia dụng	Là những sản phẩm được sản xuất, chế tạo, mua bán với mục đích chủ yếu là sử dụng trong các hộ gia đình	33
H	Hình tượng	Là hình ảnh các sự vật quen thuộc được sáng tạo của nghệ sĩ tác động mạnh đến người xem	5
K	Khuynh hướng (nghệ thuật)	Là những nguyên tắc cơ bản, cơ sở cho sự sáng tạo của các trường phái nghệ thuật đã hình thành, ổn định trong một thời kì lịch sử nhất định,...	54
M	Màu sắc tự thân	Là màu bản thân của từng vật thể	25
T	Tính biểu tượng	Là hình ảnh có mục đích truyền thông điệp ý nghĩa một cách nhanh chóng, dễ dàng và ngắn gọn, đơn giản	17
	Tính tượng trưng	Là hình ảnh có tính chất ước lệ, không phải thực tế	17
	Tranh in nổi	Là tranh được tạo nên từ khuôn in trên bề mặt giấy, vải hoặc chất liệu thấm màu khác	38
	Trổ giấy	Là kĩ thuật sử dụng dao trổ tạo nên những mẫu hoa văn hay tạo hình đặc sắc từ giấy	42
	Trường phái	Là phương pháp sáng tác có những đặc trưng về tư tưởng, quan điểm, bút pháp,...	29
V	Video clip	Là những đoạn phim ngắn thực hiện dưới dạng kĩ thuật số	62

BẢNG PHIÊN ÂM TÊN RIÊNG NƯỚC NGOÀI

	Phiên âm	Nguyên gốc	Trang
B	Gioóc-giơ Ba-rắc	Georges Braque	30
	Con-xtăng-tin Brên-cu-xi	Constantin Brâncuși	6
C	Uy-lem đờ Cun-ning	Willem de Kooning	67
Đ	Ăng-đrê Đờ-rên	Andre Derain	30
E	Lét-xta-cờ	L'Estaque	30
G	Pôn Gô-ganh	Paul Gauguin	11
	Vin-xen van Gốc	Vincent van Gogh	35
	Gioăn Grít	Juan Gris	35
I	Giô-sép In-gum-bơ-ti	Joseph Inguimberty	6
L	Roi Lích-ten-xtai	Roy Lichtenstein	31
	Ki-rin Vi-ken-tai-vích Lê-mô	Kirill Vikentievich Lemoh	22
M	Clô-đơ Mô-nê	Claude Monet	29
	Ét-va Mun	Edward Munch	30
P	Páp-lô Pi-cát-xô	Pablo Picasso	11
	Ca-mi-li Pi-xa-rô	Camille Pissarro	29
R	Các SmítRốt-lúp	Karl Schmidt-Rottluff	34
	Pi-e Ô-guýt Rơ-noa	Pierre-Auguste Renoir	29
S	Mác Sa-ga	Marc Chagall	30
T	Vích-to Tác-đi-ê	Victor Tardieu	38
X	Pôn Xê-dan	Paul Cézanne	39
	Pa-sa-oa Ra-xép Xa-ba-ra	Parshawa Rajesh Sabara	24

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Chủ tịch Hội đồng thành viên – Tổng Giám đốc NGUYỄN TIẾN THANH

Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập lần đầu: PHẠM DUY ANH – VŨ THỊ THANH TÂM
Biên tập tái bản: TRẦN NGỌC LÊ – NGUYỄN VĂN NGUYÊN
Biên tập mĩ thuật: NGUYỄN BÍCH LA
Thiết kế sách: PHẠM THỊ MINH THU
Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA
Minh hoạ: NGUYỄN THỊ NGỌC THUỶ
Sửa bản in: NGUYỄN DUY LONG
Chế bản: CTCP MĨ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền © (2023) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng kí quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

MĨ THUẬT 8
Mã số: G1HH8M001h26
In ..... bản, (QĐ .....) khổ 19 x 26,5 cm.
Đơn vị in:.....
Cơ sở in:.....
Số ĐKXB: 7-2026/CXBIPH/72-09/GD
Số QĐXB: .../..... ngày ... tháng ... năm .....
In xong và nộp lưu chiểu quý ..... năm .....
Mã số ISBN: 978-604-0-35040-4

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 8 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Ngữ văn 8, tập một
2. Ngữ văn 8, tập hai
3. Toán 8, tập một
4. Toán 8, tập hai
5. Khoa học tự nhiên 8
6. Công nghệ 8
7. Lịch sử và Địa lí 8
8. Mĩ thuật 8
9. Âm nhạc 8
10. Giáo dục công dân 8
11. Tin học 8
12. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 8
13. Giáo dục thể chất 8
14. Tiếng Anh 8 – Global Success – SHS

Website: https://www.nxbgd.vn

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

ISBN 978-604-0-35040-4
9 786040 350404
Giá: 8.400 đ